

نقدی کوتاہ و جامع بر کتابِ
چہل حدیث مہدیین
ناظم العقیلی

فهرست مطالب

۱	.....	مقدمه
۱	.....	روایت اول
۳	.....	روایت دوم
۳	.....	روایت سوم
۴	.....	روایت چهارم
۵	.....	روایت پنجم
۶	.....	روایت ششم
۷	.....	روایت هفتم
۸	.....	روایت هشتم
۹	.....	روایت نهم
۱۰	.....	روایت دهم
۱۱	.....	روایت یازدهم
۱۳	.....	روایت دوازدهم
۱۴	.....	روایت سیزدهم
۱۵	.....	روایت چهاردهم
۱۶	.....	روایت پانزدهم
۱۷	.....	روایت شانزدهم
۱۸	.....	روایت هفدهم
۱۹	.....	روایت هجدهم
۲۰	.....	روایت نوزدهم
۲۱	.....	روایت بیستم
۲۲	.....	روایت بیست و یکم
۲۳	.....	روایت بیست و دوم
۲۵	.....	روایت بیست و سوم

۲۵	.....	روایت بیست و چهارم
۲۶	.....	روایت بیست و پنجم
۲۸	.....	روایت بیست و ششم
۲۹	.....	روایت بیست و هفتم
۳۰	.....	روایت بیست و هشتم
۳۱	.....	روایت بیست و نهم
۳۱	.....	روایت سی ام
۳۲	.....	روایت سی و یکم
۳۳	.....	روایت سی و دوم
۳۴	.....	روایت سی و سوم
۳۵	.....	روایت سی و چهارم
۳۶	.....	روایت سی و پنجم
۳۷	.....	روایت سی و ششم
۳۸	.....	روایت سی و هفتم
۳۸	.....	روایت سی و هشتم
۳۹	.....	روایت سی و نهم
۴۱	.....	روایت چهلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ يَا أَبَا صَالِحٍ الْمَهْدِيِّ

مقدمه

ناظم العقيلي (نفر دومی که به احمد اسماعیل ایمان آورده و دارای بیشترین تالیفات است) کتابی به نام چهل حدیث مهدیین دارد. وی با مطرح کردن این روایات قصد دارد ازدواج حضرت مهدی علیه السلام و فرزندار شدن ایشان و بالتبع وجود احمد از ذریه‌ی حضرت رابه عنوان اولین مهدیین اثبات کند.

نامبرده در مقدمه کتاب مراجع را واقفیه‌های عصر ظهور معرفی می‌کند که در ۱۲ امام توقف کردند. ادعا دارد که امامت در ۱۲ تن محصور نیست. و ۱۲ مهدی از فرزندان امام مهدی علیه السلام یکی پس از دیگری می‌آیند. در این کتاب برخی روایت تقطیع شده، تعدادی از اهل سنت و شماری اصلاً روایت نیست حتی به داستان هم تمسک جسته و آن را به نام روایت ذکر کرده است. تعدادی از روایات برای قاضی نعمان مغربی اسماعیلی مذهب هست که برای تایید خلفای فاطمی در کتاب شرح الاخبار آورده است. نکته‌ی حائز اهمیت تأیید احمد اسماعیل بر این کتاب است که خود جهل وی را مبرز و آشکار می‌سازد.

اتباع احمد برای متقاعد کردن افراد آنان را به این کتاب ارجاع می‌دهند. ما در این نوشتار به صورت مختصر بطلان مدعای ناظم را ثابت میکنیم.

روایت اول

حدیث وصیت

عَنْ أَبِيهِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي اللَّيْلَةِ الَّتِي كَانَتْ فِيهَا وَفَاتُهُ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا أَبَا الْحَسَنِ أَحْضِرْ صَحِيفَةً وَدَوَاةً فَأَمَلًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَصِيَّتَهُ حَتَّى انْتَهَى إِلَيَّ هَذَا الْمَوْضِعِ فَقَالَ يَا عَلِيُّ إِنَّهُ سَيَكُونُ بَعْدِي اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا وَمِنْ بَعْدِهِمْ اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا... اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا ثُمَّ يَكُونُ مِنْ بَعْدِهِ اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا (فَإِذَا

حَضْرَتُهُ الْوَفَاءُ) فَلَيْسَلْمَهَا إِلَى ابْنِهِ أَوَّلِ الْمُقَرَّبِينَ لَهُ ثَلَاثَةُ أَسْمَاءٍ اسْمُهُ كَاسِمِي وَ اسْمُ أَبِي وَ هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَ أَحْمَدُ وَ الْإِسْمُ الثَّلَاثُ الْمَهْدِي هُوَ أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ (غيبت شیخ طوسی، ص ۱۵۰)

ترجمه: رسول خدا در شبی که از دنیا رفت به علی فرمود: ای ابا الحسن! ورق و جوهری آماده کن. ای علی به زودی پس از من دوازده دوازده امام خواهند بود و بعد از آنها دوازده مهدی و تو اولین نفر از دوازده امام هستی. خداوند..... زمان مرگ او به پسر حسین..... این دوازده امام بود. بعد از ایشان دوازده مهدی خواهد بود. پس وقتی که زمان رحلت امام دوازدهم رسید، وصایت و جانشینی من را به فرزندش که اولین و برترین مقربین است. تسلیم نماید و او سه نام دارد یک نامش مانند نام من است و نام دیگرش مثل نام پدرم است و آن عبدالله و احمد است و سومین نام او مهدی خواهد بود و او اولین مؤمنان است

ناظم العقیلى: با توجه به این حدیث، ۱۲ مهدی بعد از دوازده امام وجود دارد و مهدیین از فرزندان حضرت می‌باشند و مهدی اول (احمد) نام دارد و مهدی دوم و سوم و... همگی از فرزندان احمد می‌باشد.

نقد

(الف) بزرگانی همچون علامه طبرسی و علامه اربلی، شیخ حر عاملی و علامه مجلسی این روایت را نپذیرفتند.

(ب) سند حدیث وصیت ضعیف است.

(ج) با توجه به تواتر روایات ۱۲ امام این حدیث پذیرفتنی نیست.

(د) در انتهای عبارت اذا حضرته الوفاه... (پس وقتی که زمان وفاتش فرا رسید) ناظم، این عبارت را ناظر به امام زمان علیه السلام و فرزند ایشان گرفته است اما باید آن را به امام حسن عسکری علیه السلام و امام زمان دانست.

(ه) عبارت (ابنه) در حدیث وصیت ۱۰ بار تکرار شده که در موارد قبلی همگی دلالت بر فرزند متصل امام دارد لذا در این فراز هم دلالت بر فرزند مستقیم حضرت دارد و هیچ قرینه دیگری هم وجود ندارد که عبارت ابنه را در این فراز بر فرزند غیر متصل -نوه و یا نتیجه و... حمل نمود.

بر فرض محال هم بپذیریم بر فرزند غیر متصل دلالت دارد به چه قرینه‌ای بفهمیم مراد از ابنه فرزند نسل پنجم امام زمان علیه السلام است !!

نتیجه گیری

حدیث وصیت اشکالات فراوانی دارد. اما از آنجائی که موضوع ما مهدیین هست که ناظم به اثبات آن پرداخته باید گفت این بخش از حدیث هم قابل اثبات نیست. چون عبارت ابنه را باید با توجه به قرینه‌های قبل بر فرزند مستقیم

حضرت حمل نمود. در ثانی با در نظر گرفتن بخش ابتدایی حدیث که اشاره به دوازده امام با نام و کنیه کرده است که نشان از اهمیت آن دارد باید گزاره مهدیین هم اگر جدای بر ۱۲ امام بود با نام و کنیه گفته می‌شد تا هیچ شبهه‌ای در میان نباشد.

روایت دوم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: وَأَنَّ مِنَّا بَعْدَ الْقَائِمِ اثْنَيْ عَشَرَ مَهْدِيًّا مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عليه السلام. (منتخب الأنوار المضئفة في ذكر القائم الحجة عليه السلام؛ النص؛ ص ۲۰۱)

ترجمه: همانا از ما بعد از قائم، ۱۲ مهدی از فرزندان حسین عليه السلام است.

ناظم العقیلی: مهدیین همان فرزندان امام زمان عليه السلام هستند که پس از ایشان به مقام وصایت می‌رسند.

نقد

الف) تنها چیزی که از این حدیث فهمیده می‌شود وجود مهدیین از فرزندان امام حسین عليه السلام بعد از امام زمان عليه السلام است.

ب) اما اینکه مهدیین از فرزندان امام زمان عليه السلام بوده و بعد از ایشان به مقام امامت و وصایت می‌رسند و سلسله امامت ادامه دارد اثبات نمی‌شود.

ج) ناظم العقیلی برای اثبات سخنش به قسمتی از دعای سوم شعبان (والاوصیاء من عترته بعد قائمهم وغیبتهم) استناد می‌کند. اما ادامه دعا را که بر رد سخن خویش است (۲۴ امام) بیان نمی‌کند (و اهل اصفیاء الممدودین منک بالعدد الاثنی عشر النجوم الزهر)

نتیجه گیری

با توجه به تواتر روایات رجعت امامان ۱۲ گانه و همچنین دعای روز سوم شعبان به این مهم میرسیم که اوصیاء پس از امام زمان عليه السلام همان ائمه رجعت کننده پس از ایشان می‌باشند.

روایت سوم

و عن علی بن الحسین عليه السلام، أنه قال: يقوم القائم منا (یعنی المهدی) ثم یكون بعده اثنا عشر مهديا (یعنی من الائمة من ذریته). (شرح الأخبار فی فضائل الأئمة الأطهار علیهم السلام، ج ۳، ص ۴۰۰)

ترجمه: قائم از ما قیام می‌کند (مهدی عليه السلام) سپس بعد از او ۱۲ مهدی می‌باشد. (مهدیین از فرزندان او)

ناظم العقیلی: امامت در ۱۲ امام محصور نیست و مهدیین بعد از امام مهدی علیه السلام مقام وصایت و امامت دارند.

نقد

الف) ضعف سندی دارد.

ب) پیرانتهای موجود در حدیث بیان مولف کتاب شرح الاخبار جناب قاضی نعمان مغربی می باشد و جزو حدیث نمی باشد.

ج) فقط وجود ۱۲ مهدی بعد از دوازده امام فهمیده می شود.

د) مهدیین در داخل پیرانتر دوم را خود مترجم اضافه کرده است.

نتیجه گیری

ادعای ناظم مبنی بر امامت مهدیین را ثابت نمیکند و فقط وجود افرادی به نام مهدیین را نام میبرد که با توجه به روایات دیگر منظور ائمه علیهم السلام یا عده ای از شیعیان خاص می باشند.

روایت چهارم

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمَزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قُلْتُ لِلصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ع يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ إِنِّي سَمِعْتُ مِنْ أَبِيكَ ع أَنَّهُ قَالَ يَكُونُ بَعْدَ الْقَائِمِ اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا فَقَالَ إِنَّمَا قَالَ اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا وَلَمْ يَقُلْ اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا وَ لَكِنَّهُمْ قَوْمٌ مِنْ شِيعَتِنَا يَدْعُونَ النَّاسَ إِلَى مَوَالِئِنَا وَ مَعْرِفَةِ حَقِّنَا. (كمال الدين، ج ۲، ص ۳۸۵)

ترجمه: ابو بصیر می گوید به امام صادق علیه السلام عرض کردم: ای پسر رسول خدا، همانا من از پدرت علیه السلام شنیدم که فرمود (بعد از قائم ۱۲ مهدی می باشد) امام صادق علیه السلام فرمودند: جز این نیست که (پدرم) فرمود ۱۲ مهدی و نگفت ۱۲ امام، و لکن آنها قومی از شیعیان ما هستند که مردم را به موالات ما و معرفت حق ما دعوت می کنند.

ناظم العقیلی: این که امام باقر علیه السلام فرمودند دوازده امام، به معنای نفی امامت از مهدیین نیست

نقد

الف) فقط وجود ۱۲ مهدی پس از قائم علیه السلام فهمیده می شود.

ب) امام صادق علیه السلام تاکید می فرمایند که پدرشان فرمودند ۱۲ امام.

ج) در انتهای حدیث امام صادق علیه السلام آنان را معرفی میکنند. (قومی از شیعیان)

(د) اتباع احمد در ترجمه این حدیث عامدانه عبارت اثنا عشر مهدیا را به ۱۲ امام تغییر دادند.

نتیجه گیری

این روایت به صراحت امامت مهدیین را تکذیب می‌کند.

روایت پنجم

- عن حبة العرنی قال خرج أمير المؤمنين عليه السلام إلى الحيرة فقال لتصلن هذه بهذه وأومى بيده إلى الكوفة والحيرة حتى يباع الذراع فيما بينهما بدنانير و ليينين بالحيرة مسجد له خمسمائة باب يصلى فيه خليفة القائم لأن مسجد الكوفة ليضيق عنهم- و ليصلين فيه اثنا عشر إماماً عدلاً قلت يا أمير المؤمنين و يسع مسجد الكوفة هذا الذى تصف الناس يومئذ قال يبني له أربع مساجد مسجد الكوفة أصغرها و هذا و مسجداً فى طرفى الكوفة من هذا الجانب و هذا الجانب و أومى بيده نحو نهر البصريين و الغريين. (الوافى، ج ۱۴، ص: ۱۴۵۴)

ترجمه: حبه عرنی می‌گوید: که امیر المومنین عليه السلام به سمت حیره خارج شد و فرمود: حتماً حتماً با این متصل میشود - و با دست اشاره به کوفه و حیره کردند - تا این که یک ذراع از زمین بین آن دو به چند دینار فروخته می‌شود و حتماً حتماً در حیره مسجدی بنا میشود که ۵۰۰ در دارد که در آن جانشین قائم عليه السلام نماز می‌خواند زیرا مسجد کوفه برای آنان کوچک است و حتماً حتماً در آن دوازده امام عدل نماز می‌خوانند. گفتم: یا امیر المومنین آیا در آن روز مسجد کوفه‌ای که مردم توصیفش نمودید وسیع می‌شود؟ حضرتش فرمودند: ۴ مسجد برای آن ساخته می‌شود که مسجد کوفه کوچکترین آن مساجد است و این (مسجد حیره) و ۲ مسجد در دو طرف کوفه در این طرف و این طرف و با دست مبارکش به سمت بصره و نجف اشاره فرمودند.

ناظم العقیلى: روایت تصریح دارد که آن مسجد در آخر الزمان یعنی در عصر امام مهدی عليه السلام بنا خواهد شد و به همین دلیل مشخص می‌شود که ۱۲ امام عدلی که در این مسجد نماز می‌گزارند همان مهدیین ۱۲ گانه مذکور در وصیت رسول صلی الله علیه و آله هستند و....

نقد

(الف) هیچ سخنی از مهدیین نیامده است.

(ب) اشاره به وجود جانشین و خلیفه حضرت و ۱۲ امام عدل اشاره می‌کند که مراد رجعت همان ائمه ۱۲ گانه می‌باشند.

ج) امام زمان علیه السلام در شهرهای مختلف حکام و خلفا و جانشینانی برای اداره امور دارند که دستورات حضرت را اجرا می کنند که شاید مراد از مهدیین همان حکام باشند.

نتیجه گیری

در این حدیث هم هیچ سخنی از مهدیین نیست و امام علی علیه السلام در حدیثی تعداد امامان عدل پس از پیامبر را ۱۲ نفر معرفی می کردند. و این احتمال می رود که مراد امام عدل امام جماعت عادل باشد.

روایت ششم

.....فَقَالَ لِي: إِنَّمَا ذَكَرْتُ هَذَا لِتَكُونَ مِنْ شُهَدَاءِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ إِنَّ مِنَّا بَعْدَ الرَّسُولِ سَبْعَةَ أَوْصِيَاءَ أُمَّةٍ مُفْتَرَضَةً طَاعَتُهُمْ، سَابِعُهُمُ الْقَائِمُ إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ يَقْدُمُ مَا يَشَاءُ وَيُؤَخِّرُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ثُمَّ بَعْدَ الْقَائِمِ أَحَدُ عَشَرَ مَهْدِيًّا مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ، فَقُلْتُ: مَنْ السَّابِعُ جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ، أَمْرُكَ عَلَى الرَّأْسِ وَالْأَعْيُنِينَ؟ قَالَ: «قُلْتُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ» قَالَ: ثُمَّ بَعْدِي إِمَامُكُمْ وَقَائِمُكُمْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ. (الأصول الستة عشر دار الحديث ؛ ص ۲۶۹)

ترجمه: جعفر از ذریح که گفت: در مورد امامان بعد نبی از او پرسیدم. حضرت صادق علیه السلام فرمودند: آری، امیر المومنین علی بن ابی طالب علیه السلام امام بعد از پیامبر است، سپس حسن و سپس حسین علیه السلام سپس علی بن حسین، سپس محمد بن علی، سپس امام شما هر کس منکر آن شود، همانند کسی است که معرفت خدا و رسولش را انکار کرده است. ذریح گوید که عرض کردم: خدا مرا فدای شما کند آیا امروز شما امام هستید؟ و این سؤال را سه بار، تکرار کردم. حضرت فرمودند: من در مورد این با تو سخن گفتم تا از شاهدان الاهی در زمین باشی.

خداوند تبارک و تعالی هیچ چیزی را رها نکرد مگر این که آن را به پیامبرش تعلیم داد. سپس جبرئیل را به سوی ایشان مبعوث کرد تا به ولایت علی در حیاتش شهادت دهد و نام امیر المومنین را بر او نهند. رسول الله نه نفر را فرا خواند و فرمود: شما را فرا خواندم تا از شاهدان الاهی باشید، چه آن را آشکار کنید و چه پنهان دارید....

سپس امام صادق به من فرمودند: این را ذکر کردم تا از گواهان خدا بر زمین باشی. همانا از ما بعد از رسول الله هفت نفر اوصیاء هستند که امام بوده و اطاعت آنان واجب است. هفتمین آنان قائم است ان شاء الله. همانا خداوند عزیز و حکیم است و هر چه را بخواهد مقدم می کند و یا تاخیر می اندازد و او عزیز و حکیم است. سپس بعد از قائم یازده مهدی از فرزندان حسین است .

ناظم العقيلي: این روایت به طور آشکار بر وجود مهدیین از فرزندان حسین علیه السلام بعد از امام مهدی علیه السلام دلالت می کند که از این نظر با روایات گذشته و روایاتی که بعد به آن خواهیم پرداخت نقطه‌ی مشترک دارد....

نقد

الف) در این حدیث سخن از ۱۱ مهدی از فرزندان امام حسین علیه السلام پس از قائم به میان آمده است و هیچ دلالتی بر فرزندی مهدیین نسبت به امام زمان علیه السلام و مقام امامت ندارد.

ب) این حدیث در تایید فرقه واقفیه وارد شده است در نتیجه هیچ یک از محدثین شیعه این روایت را از این کتاب ذکر نکرده‌اند.

ج) احتمالاً از ترکیب چند روایت است که بخش چهارم آن به جناب ذریح نسبت داده شده است.

د) با نظر به این حدیث، آن ۱۱ مهدی پس از امام موسی کاظم علیه السلام هستند نه پس از امام مهدی علیه السلام

نتیجه گیری

در این حدیث فقط سخن از وجود ۱۱ مهدی از فرزندان امام حسین علیه السلام پس از قائم علیه السلام به میان آمده است و هیچ دلالتی بر فرزندی مهدیین نسبت به امام زمان علیه السلام و مقام امامت ندارد. نکته قابل تامل در این روایت وجود ۷ امام بعد از پیامبر اشاره دارد و هفتمین آن‌ها امام کاظم علیه السلام همان قائمی است که ۱۱ مهدی بعد از او وجود دارند.

روایت هفتم

مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ أَنَّهُ قَالَ: يَا أَبَا حَمْرَةَ إِنَّ مَنَا بَعْدَ الْقَائِمِ أَحَدَ عَشَرَ مَهْدِيًّا مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ علیه السلام (الغيبة (للطوسي) / كتاب الغيبة للحجة؛ النص؛ ص ۴۷۸)

ترجمه: امام صادق علیه السلام در حدیثی طولانی فرمودند: ای ابا حمزه! همانا از ما بعد از قائم، ۱۱ مهدی از فرزندان حسین است.

ناظم العقيلي: مقصود از قائم در این روایت، مهدی اول از فرزندان امام مهدی علیه السلام است و او همان کسی است که بعد از او ۱۱ مهدی است - همان طور که در روایت قبل گذشت - و اما پس از امام مهدی علیه السلام ۱۲ مهدی وجود دارد، بنابراین تعارضی بین روایات نیست....

نقد

الف) در این حدیث هم فقط سخن از وجود ۱۱ مهدی از فرزندان امام حسین علیه السلام پس از قائم به میان آمده است و هیچ دلالتی بر فرزندى مهدیین نسبت به امام زمان علیه السلام و مقام امامت آنان ندارد.

ب) ناظم در سخنانش مهدیین را امام و واجب الاطاعه می‌داند اما تاکنون نص معتبری ارائه نداده است.

ج) ناظم، قائم در روایت فوق را بر مهدی اول تطبیق میدهد و به روایت ششم ارجاع می‌دهد و سعی بر تعارض بین این روایت و روایت ۱۲ مهدی پس از قائم را حل می‌کند. اما فراموش کرده است که در حدیث ششم مراد از قائم امام کاظم علیه السلام و فرقه واقفیه بوده است.

نتیجه گیری

در این روایت هم فقط صحبت از وجود ۱۱ مهدی از فرزندان امام حسین علیه السلام آمده است و ناظم العقیلی سعی بر تطبیق قائم بر مهدی اول دارد امام هیچ نص روایی ارائه نمیدهد.

روایت هشتم

عن كعب الأحبار قال: هم اثنا عشر فإذا كان عند انقضائهم فيجعل مكان اثني عشر اثنا عشر مثلهم و كذلك وعد الله هذه الأمة فقراً (وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ) و كذلك فعل بنى إسرائيل .

ترجمه: کعب الاحبار گوید: آن‌ها ۱۲ نفر هستند پس زمانی که هنگام پایان آنها رسد به جای آن ۱۲ نفر، ۱۲ نفر مثل آنان قرار می‌دهد و این چنین خدا این امت را وعده داد. سپس این آیه را خواند (وعد الله الذين آمنوا منكم و عملوا الصالحات ليستخلفنهم في الارض كما استخلف الذين من قبلهم) و همین طور خدا با بنی اسرائیل انجام داد.

ناظم العقیلی:...اما (سخنان کعب الاحبار) با توجه به نقل ابن ابی حاتم رازی تصریح دارد بر آمدن ۱۲ خلیفه بعد از ائمه ۱۲ گانه که آن‌ها (یعنی ۱۲ خلیفه) وعده الهی هستند.

نقد

الف) عبارت فوق حدیث نیست بلکه سخن کعب الاحبار است.

ب) کعب الاحبار از عالمان یهودی بود و در زمان خلفا مسلمان شد و بسیاری از اسرائیلیات را وی در میان مسلمانان رواج داد و از جااعلان بزرگ حدیث از وی نام می‌برند.

ج) امام باقر علیه السلام وی را دروغگو خطاب کردند (الکافی، ج ۲، ص ۲۴۰) و در هیچ یک از کتب اربعه شیعه حدیثی از او نقل نشده است.

د) در سخنان کعب الاحبار هیچ سخنی مبنی بر وجود ۱۲ فرزند برای امام زمان علیه السلام نیامده است.

ه) مراد از عبارت (عند انقضائهم / هنگام پایان آنها) زمان حضرت مهدی علیه السلام می باشد که در پایان زمان ائمه علیهم السلام قرار دارد نه آن که بعد از زمان حضرت مهدی علیه السلام که در آن صورت باید می گفت (بعد انقضائهم)

و) طبق روایتی مراد از عبارت (صالحین) ۳۱۳ یار امام زمان علیه السلام می باشند. (الغیبه نعمانی، ص ۲۴۰)

نتیجه گیری

گزاره شماره هشتم حدیث نیست بلکه سخن کعب الاحبار یهودی واز بزرگان جعل حدیث هست. مضاف بر اینکه در کتب اربعه شیعه سخنی از وی نیست و ناظم این سخن را از تفسیر ابن ابی حاتم رازی (از بزرگان اهل سنت) آورده است که هیچ حجیتی بر شیعیان ندارد. بر فرض محال که این سخن را از کعب بپذیریم، وی هیچ صحبتی از وجود ۱۲ فرزند بعد از امام مهدی علیه السلام نکرده است.

روایت نهم

و من رواية يحيى بن السلام، يرفعه الى عبد الله بن عمر، أنه قال: ابشروا فيوشك أيام الجبارين أن تنقطع، ثم يكون بعدهم الجابر الذي يجبر الله به أمة محمد صلوات الله عليه وآله، المهدى، ثم المنصور، ثم عدد أئمة مهديين. (شرح الاخبار، ج ۳، ص ۴۰۰)

ترجمه: عبدالله بن عمر گوید: بشارت دهید که پایان روزگار جباران نزدیک است، سپس بعد از آنها جابر می باشد که خدا به وسیله او امت محمد صلوات الله عليه وآله را اصلاح می کند (یعنی) مهدی، سپس منصور است، سپس ائمه مهديين را برشمرد.

ناظم العقيلي: و خبر- همان طور که آشکار است - تصریح دارد بر این که بعد از امام مهدی علیه السلام تعدادی ائمه مهديين هستند.

نقد

الف) گزاره نهم، حدیث نیست بلکه گفتار عبدالله بن عمر است و در منابع شیعی وجود ندارد مگر در کتاب شرح الاخبار قاضی نعمان مغربی اسماعیلی مذهب

ب) عبدالله بن عمر ثقه و قابل اعتماد نیست واز مخالفین و دشمنان اهل بیت علیهم السلام است.

ج) در سخن عبدالله بن عمر هیچ حرفی از اینکه مهدیین فرزندان امام زمان علیه السلام هستند نیست.

د) به نظر می‌رسد که عبارت (ثم عدد ائمه مهدیین) جزو کلام عبدالله بن عمر نبوده و از اضافات و مجعولات راوی می‌باشد.

ه) با توجه به احادیث دیگر، مراد از منصور امام حسین علیه السلام می‌باشد که بعد از حضرت مهدی علیه السلام رجعت خواهند نمود.

نتیجه گیری

نقل کتاب شرح الاخبار حدیث نبوده بلکه سخن عبدالله بن عمر که فردی غیر قابل اعتماد و دشمن شیعه هست می‌باشد. بر فرض محال هم که این نقل قول را بپذیریم نام اولین مهدیین منصور هست نه احمد! اگر سخن عبدالله بن عمر به صورت (ثم عدد ائمه و مهدیین) می‌بود شاید می‌توانست مورد استناد یمانیون قرار بگیرد.

روایت دهم

اللَّهُمَّ ادْفَعْ عَن وَّلِيكَ وَخَلِيفَتِكَ وَحُجَّتِكَ عَلَي خَلْقِكَ،.....
اللَّهُمَّ اَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَاهْلِهِ وَوَلَدِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَاُمَّتِهِ وَجَمِيعِ رَعِيَّتِهِ مَا تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَتَسْرُّ بِهِ نَفْسُهُ، وَتَجْمَعُ لَهُ مُلْكُ
الْمُمْلَكَاتِ كُلِّهَا، قَرِيبَهَا وَبَعِيدَهَا، وَعَزِيْزَهَا وَدَلِيْلَهَا.....
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي وَّلَاةِ عَهْدِهِ، وَالْاَيْمَةِ مِنْ بَعْدِهِ، وَبَلِّغْهُمْ اَمَالَهُمْ، وَزِدْ فِي اَجَالِهِمْ، وَأَعِزَّ نَصْرَهُمْ، وَتَمِّمْ لَهُمْ مَا
اَسْتَدَّتْ اِلَيْهِمْ مِنْ اَمْرِكَ لَهُمْ، وَثَبَّتْ دَعَائِمَهُمْ، وَاجْعَلْنَا لَهُمْ اَعْوَانًا، وَعَلَي دِيْنِكَ اَنْصَارًا، فَاِنَّهُمْ مَعَادِنُ كَلِمَاتِكَ،
وَخُرَّانُ عِلْمِكَ، وَاَزْكَانُ تَوْحِيْدِكَ، وَدَعَائِمُ دِيْنِكَ، وَوَلَاةُ اَمْرِكَ، وَخَالِصَتُكَ مِنْ عِبَادِكَ، وَصَفْوَتُكَ مِنْ خَلْقِكَ،
وَأَوْلِيَاؤُكَ وَسَلَائِلُ اَوْلِيَاؤِكَ، وَصَفْوَةُ اَوْلَادِ نَبِيِّكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيهِ وَوَعَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ. (سید بن طاووس، جمال
الاسبوع، ص ۳۰۷)

ترجمه: خدایا دفاع کن از ولیات و خلیفه‌ها و حجت بر آفریدگانت خدایا به او عطا کن، در وجودش و
اهلش و فرزندان و نژادش و امت و همه رعیتش، چیزی که چشمش را به آن روشن کنی و وجودش را به آن
خوشحال نمایی و برای او گردآوری، فرمانروایی همه مملکت‌ها را نزدیک و دورش را و نیرومند و خوارش را
تا فرمانش را بر فراز هر فرمانی جاری سازی و حق او را بر هر باطلی چیره گردانی.

خدایا بر متولیان عهدش و پیشوایان پس از او درود فرست و آنان را به آرزوهایشان برسان و در عمرشان
بیفزا و پیروزی‌شان را نیرومند ساز و برای آنان کامل کن، آنچه از دستوراتت به آنان مستند کردی و پایه‌های
حکومتشان را ثابت بدار و ما را از مددکاران آنان و نسبت به دینت از یاوران قرار ده، به درستی که آنان اند
معادن کلمات و خزانه‌داران دانشت و پایه‌های توحیدت و استوانه‌های دینت و کارگزاران فرمانت و

زبده‌های از بندگان و برگزیدگان از آفریدگان و اولیای و گزیده‌های دوستان و انتخاب شده فرزندان پیامبرت و سلام و رحمت و برکات خدا بر او و بر آنان باد.

ناظم العقیلی: در وصیت شب وفات رسول الله ﷺ تصریح بر مهدیین شد و این که آنان از ذریه امام مهدی علیه السلام هستند و همچنین در روایات سابق تاکید و تصریح بر آنان بعد از امام مهدی علیه السلام گذشت و بیان شد...در این دعا امام رضا علیه السلام برای فرزند واحدی از ذریه امام مهدی علیه السلام مخصوص دعا نموده و میفرماید: اللهم اعطه فی نفسه واهله و ولده و ذریته و امته و جمیع رعیتہ.

نقد

(الف) در این دعای شریف هیچ سخنی از مهدیین به میان نیامده است.
(ب) اشاره به وجود والیان عهد و امامان پس از امام زمان علیه السلام همان ائمه علیهم السلام در زمان رجعت می‌باشند.
(ج) ناظم اعراب کلمه (ولده) را به صورت (وَلَدِهِ/فرزند او) بیان میکند اما این احتمال هم وجود دارد که به صورت (وَلَدِهِ/فرزندان او) قرائت شود که در این صورت ادعای ناظم العقیلی نقش بر آب می‌شود.
(د) در ادعیه و احادیث نسبت به فرزند امام مهدی علیه السلام تصریحی نشده است که مراد از عبارت (وَلَدِهِ) مهدی اول باشد!

(ه) در این دعا هیچ دلیل و قرینه‌ای وجود ندارد که ذریه امام مهدی علیه السلام همان ائمه بعد از ایشان باشند.
(و) اگر بر فرض محال هم بپذیریم که امام رضا علیه السلام مهدیین را دعا می‌کردند عبارت (فانهم معادن کلماتک و خزان علمک و ارکان توحیدک) مسلماً با کتب پر از اشتباه احمد در تناقض است.
(ی) مرحوم سید بن طاووس به نسخه دیگری از این دعا با همان راوی -یونس بن عبد الرحمن- اشاره می‌کند که فاقد عبارت (والائمه من بعده) می‌باشد.

نتیجه گیری

در این دعای شریف هم هیچ اشاره‌ای به مهدیین و امامت آن‌ها نشده است.

روایت یازدهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ،.....؛ اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَشَبَابِهِ وَرَعِيَّتِهِ وَخَاصَّتِهِ وَعَامَّتِهِ وَعَدُوَّهُ وَجَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا مَا تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَتَسْرُّ بِهِ نَفْسُهُ، وَبَلَّغُهُ أَفْضَلَ مَا أَمَّلَهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. ....، وَصَلِّ عَلَى وَوَلَاةِ عَهْدِكَ، وَالْأَيْمَةِ مِنْ وَوَلَدِهِ،

وَمُدَّ فِي أَعْمَارِهِمْ، وَزِدَّ فِي آجَالِهِمْ، وَبَلَّغَهُمْ أَقْصَىٰ آمَالِهِمْ دِينًا وَدُنْيَا وَآخِرَةً، إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (الغيبه
شیخ طوسی، ص ۲۷۷)

ترجمه: بسم الله الرحمن الرحيم خداوندا! درود فرست بر محمد که سید مرسلین است... خداوندا! عطا کن
به خود او و ذریه او و شیعه او و رعیت او و افراد خاص و عام او و دشمن او و همه اهل دنیا آنچه که باعث
روشنی چشمش گردد و او را مسرور سازد و او را به برترین آرزوهایش در دنیا و آخرت برسان که تو بر هر
چیز توانایی... و درود فرست بر ولایت و والیان عهد او و امامان از فرزندان او و عمرهای آنان را طولانی
گردان و بر اجل هایشان بیفزای...

ناظم العقیلی: با استناد به دعای فوق و تمرکز بر فرازهای عطا کن به خود او و ذریه او. و درود فرست بر امامان
از فرزندان او (ادعا می کند که سلسله امامان و اوصیای پیامبر ﷺ منحصر در ۱۲ نفر نبوده بلکه در فرزندان امام
زمان علیه السلام نیز ادامه خواهد داشت.

نقد

الف) اگر قبول کنیم ضمیر (ه) در عبارت الائمة من ولده مربوط به امام زمان است باز هم ادعای مقام امامت برای
مهدیین پذیرفتنی نیست.

ب) اگر با توجه به این دعا بپذیریم که امامت در ۱۲ نفر محصور نیست باید تعارض آن را با تواتر روایات ۱۲ امام
بپذیریم که در آن صورت طبق فرمایش امام باقر علیه السلام به زراره در تعارض بین روایات باید حدیث شاذ را رها
کرده و حدیث مشهور را نصب العین قرار داد.

ج) راوی حدیث ضراب شخص شناخته شده ای نیست که بتوان به وثاقت او حکم داد.

د) با فرض پذیرش صدور این روایت از امام زمان علیه السلام ضمیر (ه) به امام حسین علیه السلام یا امیرالمومنین یا پیامبر
خدا صلی الله علیه و آله که در دو خط قبل از فراز فوق به آن ها اشاره شده است برمی گردد.

ه) در روایات زیادی عبارت (والائمة من ولده) به امامت فرزندان امام حسین علیه السلام اشاره می کند. لذا قولی بی اساس
نیست و بر این مورد قرینه روایی داریم.

نتیجه گیری

در این روایت هم صحبتی از مهدیین نشده است. با توجه به تواتر روایات ۱۲ امام باید عبارت (والائمة من ولده) را
شاذ تلقی کرده و کنار گذاشته و یا با توجه به قرائن روایی آن را به امامت فرزندان امام حسین علیه السلام معنا کنیم. پس
در این روایت هم مدعای ناظم ثابت نمی شود.

روایت دوازدهم

عن الامام الجواد عليه السلام: إِذَا انْصَرَفْتَ مِنْ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ فَقُلْ - رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِالْقُرْآنِ كِتَابًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَبِعَلِيِّ وَوَلِيِّهِ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَ- عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ - وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَالْحُجَّةَ بْنَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ أُمَّةَ اللَّهِمْ وَلِيكَ الْحُجَّةَ فَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ وَامْدُدْ لَهُ فِي عُمُرِهِ وَاجْعَلْهُ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ الْمُتَّصِرَ لِدِينِكَ وَارِهِ مَا يَحِبُّ وَتَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ فِي نَفْسِهِ وَفِي ذُرِّيَّتِهِ وَاهله و ماله و في شيعته و في عدوه

ترجمه: ... پروردگار و اسلام، دین و قرآن، کتاب و محمد، نبی و علی، ولی و حسن و حسین و علی بن حسین و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسی بن جعفر و علی بن موسی و محمد بن علی و علی بن محمد و الحسن بن علی و حجه بن الحسن ائمه هستند. بارالها! ولی تو حجت بن الحسن است پس او را حفظ نما از پیش رو و از پشت سر و از راست و از چپ و از بالا و از پایین و عمر او را طولانی گردان و او را قائم به امر خود قرار بده که یاری شونده برای دین توست و آنچه را که دوست دارد و چشم او را روشن می کند نسبت به خودش و ذریه اش و اهلسش و مالش و پیروانش و دشمنش به او نشان بده، و نشان بده به دشمنان آنچه را که از او دوری میکنند و آنچه را که دوست دارد و چشمش روشن میگردد و در مورد دشمنان به او بنمایان و سینه های ما و سینه های مومنین را به وسیله او شفا بده... (من لایحضر الفقیه، ج ۱، ص ۳۲۷، کافی، ج ۲، ص ۵۴۸)

ناظم العقيلي: وی با اصرار بر عبارت (فی ذریته و اهله) می خواهد وجود فرزند برای امام زمان عليه السلام را ثابت کند و بیان میدارد که و مخفی نباشد که اشرف مصادیق ذریه امام مهدی عليه السلام آن ها همان مهدیون ائمه ای اوصیاء از ذریه او هستند.

نقد

الف) در دعای امام جواد عليه السلام فقط سخن از ذریه و فرزندان امام زمان عليه السلام به میان آمده و سخنی از مهدیین و مقام وصایت آنان نیست.

ب) متن دعا موید این مطلب هست که حضرت مهدی عليه السلام در طول عمر خویش صاحب فرزند می شوند، اما روایت در مورد اینکه فرزند الان هست یا قبلاً بوده و یا در آینده متولد می شود سکوت کرده است.

ج) از آنجائی که در این دعا به وجود ۱۲ امام پس از نبی صلی الله علیه و آله اشاره شده است خود یکی از قرائن صحت ۱۲ وصی است نه ۲۴ وصی !!!

نتیجه گیری

در دعای امام جواد علیه السلام فقط سخن از ذریه امام شده است و صحبتی از فرزندانی که دارای مقام امامت و وصایت باشد نشده است. این دعا که از کتاب الفقیه است. جناب شیخ صدوق (نویسنده کتاب) اعتقادی به وصایت مهدیین و امامت آنها نداشته و اوصیاء را منحصر در ۱۲ نفر می داند.

روایت سیزدهم

وَقَدْ اخْتَرْنَا مَا ذَكَرَهُ ابْنُ أَبِي قُرَّةٍ فِي كِتَابِهِ -: فَقَالَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَلِيِّ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ فَضَالٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى بْنِ عُبَيْدٍ بِإِسْنَادِهِ عَنِ الصَّالِحِينَ عليه السلام قَالَ: وَكَرَّزُ فِي لَيْلَةِ ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ قَائِمًا وَقَاعِدًا وَعَلَى كُلِّ حَالٍ وَالشَّهْرَ كُلَّهُ وَكَيْفَ أَمَكَّنَكَ وَمَتَى حَضَرَكَ فِي دَهْرِكَ تَقُولُ بَعْدَ تَمْجِيدِ اللَّهِ تَعَالَى وَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ اللَّهُمَّ كُنْ لِي وَلِيًّا يَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الْمَهْدِيَّ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ وَوَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا وَدَلِيلًا وَمُؤَيِّدًا حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَتَمَتِّعَهُ فِيهَا طَوَّلًا وَعَرِضًا وَتَجْعَلَهُ وَذُرِّيَّتَهُ مِنَ الْأَيْمَةِ الْوَارِثِينَ..... (اقبال الاعمال، ج ۱، ص ۱۹۱)

ترجمه: و آنچه که ابن ابی قره در کتابش ذکر نمود را برگزیده ایم، پس به سندش از علی بن حسن بن علی بن فضال از محمد بن عیسی بن عبید بن صالحین [یعنی معصومین] گفت: و تکرار کن در شب بیست و سوم از ماه رمضان، ایستاده و نشسته و در هر حالی و در همه ماه و هر طور که برایست ممکن است و هر زمان از روزگارت، بعد از تمجید خدای تعالی و صلوات بر پیامبر و آل او می گویی (بارالها! برای ولایت، قائم به امرت، حجت، محمد بن الحسن مهدی - که بر او و پدرانش برترین درود و سلام باد - در این ساعت و در هر ساعتی، سرپرست و حافظ و راهبر و ناصر و راهنما و تأیید کننده باش تا این که او را در زمینت از روی رغبت ساکن کنی و او را در همه زمین بهره مند گردانی و او و ذریه او را از ائمه وارثین قرار دهی.....

ناظم العقیلى: عبارت (وتجعلہ و ذریتہ من الائمہ الوارثین) گویای امامت فرزندان امام زمان علیه السلام است.

نقد

الف) در دعای فوق هیچ سخنی از مهدیین نیامده است.

ب) از این دعا فقط وجود فرزندان در طول حیات حضرت فهمیده میشود ولی در مورد زمان آن سخنی گفته نشده است.

ج) در نقل مرحوم کلینی و شیخ طوسی عبارت (و تجعله و ذریته من الائمه الوارثین...) به بعد، وجود ندارد. (الکافی، ج ۴، ص ۱۶۲ و تهذیب الاحکام، ج ۳، ص ۱۰۲)

د) علما و محدثین بعد نقل سید بن طاووس را در ذکر نکردند اما نقل مرحوم کلینی و شیخ طوسی را در کتب خویش آوردند.

و) این احتمال می‌رود که این دعا مخصوص امام زمان علیه السلام نباشد چرا که در دعا عبارت (اللهم کن لولیک فلان بن فلان...) وجود دارد.

نتیجه گیری

با توجه به اینکه در نقل مرحوم سید بن طاووس هیچ سخنی از مهدیین نیامده مانند احادیث گذشته ادعای ناظم گزافه‌ای بیش نیست.

روایت چهاردهم

مِنْ أَصْلِ قَدِيمٍ مِنْ مُؤَلَّفَاتٍ قَدَمَائِنَا فَإِذَا صَلَّى الْفَجْرَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَبْتَدَى بِهَذِهِ الشَّهَادَةِ ثُمَّ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ...

كُلِّ نَاكِثٍ خَتَّارٍ حَتَّى يَفْضُوا مِنْ عَدْوِكَ وَعَدْوِهِمُ الْأَوْطَارَ وَاجْعَلْ عَدُوَّهُمْ مَعَ الْأَدْلِيِّينَ وَالْأَشْرَارِ وَكُتِبَهُمْ رَبِّ عَلَى وُجُوهِهِمْ فِي النَّارِ إِنَّكَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيكَ فِي خَلْقِكَ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَتُمَتِّعَهُ مِنْهَا طَوَّلًا وَتَجْعَلَهُ وَذُرِّيَّتَهُ فِيهَا الْأَيْمَةَ الْوَارِثِينَ... (بحار الانوار، ج ۸۶، ص ۳۳۳-۳۴۰)

ترجمه: علامه مجلسی دعائی طولانی را ذکر کرده و می‌گوید: از اصل و نسخه‌ای قدیمی از مولفات پیشینیان ما (آمده است).. بارالها! برای ولایت در خلقت، سرپرست و حافظ و راهبر و ناصر باش تا این که او را در زمینت از روی رغبت ساکن کنی و او را از آن در مدتی طولانی بهره‌مند گردانی و او و ذریه او را در آن از ائمه وارثین قرار دهی.

ناظم العقیلی: این دعا، مشابه دعای قبل است در دلالت داشتن بر وراثت مهدیین از ذریه امام زمان علیه السلام و اینکه آنان ائمه و خلفاء خدا بر زمین هستند.

نقد

الف) با همان سیری که از حدیث اول داشتیم شاهد آن بودیم که هیچ سخنی از امامت مهدیین به میان نیامده است.

ب) وجود فرزندانى در حال حاضر براى حضرت از اين دعا اثبات نمى شود.

ج) علامه مجلسى اين دعا را به معصومين نسبت نمى دهد و عنوان مى کند از اصل و نسخه‌اى قديمى از مولفات پيشينيان ما در صورتى که ناظم با آوردن عبارت حديث سعى بر القاء اين مطلب به مخاطب دارد.

د) هيچ رد پايى از اين دعا در قبل از مرحوم مجلسى در کتب نيست.

نتيجه گيرى

اين دعا از معصوم صادر نشده است و بر ماحجيت نمى آورد. در ثانى هيچ سخنى از مهديين و مقام امامت آنان نيست.

روايت پانزدهم

السَّلَامُ عَلَىٰ وُلَاةِ عَهْدِهِ وَعَلَى الْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِمْ وَبَلِّغْهُمْ آمَالَهُمْ وَزِدْ فِي آجَالِهِمْ وَأَعِزِّ نَصْرَهُمْ وَتَمِّمْ لَهُمْ مَا أَسْنَدْتَ مِنْ أَمْرِكَ إِلَيْهِمْ وَاجْعَلْنَا لَهُمْ أَغْوَانًا وَعَلَىٰ دِينِكَ أَنْصَارًا فَإِنَّهُمْ مَعَادِنُ كَلِمَاتِكَ وَخَزَائِنُ عِلْمِكَ وَأَزْكَانُ تَوْحِيدِكَ وَدَعَائِمُ دِينِكَ وَوُلَاةُ أَمْرِكَ وَخُلَصَاؤُكَ مِنْ عِبَادِكَ وَصَفْوَتُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَأَوْلِيَاؤُكَ وَسَلَائِلُ أَوْلِيَاؤِكَ وَصَفْوَةُ أَوْلَادِ أَصْفِيَاؤِكَ وَبَلِّغْهُمْ مِنَّا التَّحِيَةَ وَالسَّلَامَ وَازْدُدْ عَلَيْنَا مِنْهُمْ التَّحِيَةَ وَالسَّلَامَ وَالسَّلَامَ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. (نجم الثاقب، ج ۲، ص ۷۰ به نقل از بحار الانوار، ج ۹۹، ص ۲۲۸)

ترجمه: سلام بر واليان عهد او و بر امامان از فرزندان او، خداوندا! درود فرست بر آنها و آنان را به آرزوهايشان برسان و بر عمر آنان بيفزاي و پيروزيشان را گرامى دار و آنچه از امر خود به آنان محول رده‌اى را كامل نما و ما را ياوران آنها و انصار بر دينت قرار بده که آنها معادن کلمات تو و مخزن علمت و پايه‌هاى توحيد تو و اساس دينت و واليان امر تو و خالصان از بندگان و برگزیدگان از مخلوقات و اولياء و نسل اولياء تو و برگزیده فرزندان برگزیدگان هستند و تحيت و سلام را از ما به آنان برسان و سلام بر آنها و رحمت خدا و برکات او بر آنان باد.

ناظم العقيلی: مى بينيم که اين دعاء و نظاير آن تاکيد زيادى بر امامان از ذريه‌اى امام مهدي دارند و آنان را با صفات بزرگى وصف مى کنند که جز در حجت‌هاى الهى و برگزیدگان از اوصياى رسول خدا ﷺ در کسى يافت نمى شود.

نقد

الف) هيچ سخنى از مهديين و امامت آنان نيست.

- ب) مرحوم مجلسی برای این دعا سندی ذکر نمی‌کند و آن را به معصومین نسبت نمی‌دهد.
- ج) از آنجائی که علامه مجلسی به منبع این دعا اشاره نمی‌کند و مرحوم نوری اشتباهها برداشت می‌کند که علامه آن را از مجموع الدعوات آورده است. ناظم برای موجه کردن این قول و جا زدن آن به عنوان حدیث از مرحوم نوری نقل می‌کند که بیان دارد این دعا در چند منبع حدیثی آمده است!!
- د) اولین بار این دعا در کتاب بحار آمده است و قبل از آن در هیچ کتب معتبر شیعی نقل نشده است.
- ه) این دعا به صورت بخش بخش آمده است که هر بخشی عنوان دارد که همین نشان از عدم صدور روایت از معصوم است.

نتیجه گیری

این دعا به معصوم بر نمی‌گردد و هیچ حجیتی برای ما ندارد. و ما نمی‌توانیم ضمیر (ه) را در عبارت (السلام علی و لاه عهده و علی الائمه من ولده) را به امام زمان علیه السلام برگشت دهیم. در این دعا هیچ اشاره‌ای به امامت والیان عهد و قائمین به امر نشده است.

روایت شانزدهم

....اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ مِنْ آلِ طه وَ يس وَ اخْصُصْ وَلِيكَ وَ وَصِي نَبِيكَ وَ أَخَا رَسُولِكَ وَ وَزِيرَهُ وَ وَلى عَهْدِهِ إِمَامِ الْمُتَّقِينَ وَ خَاتَمِ الْوَصِيِّينَ لِخَاتَمِ النَّبِيِّينَ مُحَمَّدٍ ص وَ ابْنَتَهُ الْبَثُولَ وَ عَلَى سَيِّدَى شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْأَوْلِيينَ وَ الْآخِرِينَ وَ عَلَى الْأَيْمَةِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ السَّالِفِينَ الْمَاضِينَ وَ عَلَى الثَّقَبَاءِ الْأَتْقِيَاءِ الْبَرَّةِ الْأَيْمَةِ الْفَاضِلِينَ الْبَاقِينَ وَ عَلَى بَقِيَّتِكَ فِي أَرْضِكَ الْقَائِمِ بِالْحَقِّ فِي الْيَوْمِ الْمُوعُودِ وَ عَلَى الْفَاضِلِينَ الْمَهْدِيِّينَ الْأَمْنَاءِ الْخَزَنَةِ وَ عَلَى خَوَاصِّ مَلَائِكَتِكَ جَبْرَائِيلَ وَ ميكَائِيلَ وَ إِسْرَافِيلَ وَ عِزْرَائِيلَ وَ الصَّافِيينَ وَ الْحَافِيينَ وَ الْكَرْوَبِيِّينَ وَ الْمُسَبِّحِينَ وَ.... (الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا علیه السلام؛ ص ۴۰۳)

ترجمه: بارالها! بر او و خاندانش از آل طه و یس درود فرست، و ولیت را و وصی نبیت را و برادر رسولت را و وزیرش را و ولی عهدش امام متقین و خاتم وصیین برای خاتم نبیین صلی الله علیه و آله وسلم را به درود و صلوات مخصوص گردان و (درود فرست بر) دخترش بتول و بر دو آقای جوانان اهل بهشت از اولین و آخرین و بر ائمه راشدین مهدیین گذشته و بر نقیاء اتقیاء نیکو، امامان فاضل باقی مانده و بر باقی مانده تو در زمینت که قائم بر حق در روز موعود است و بر فاضلین مهدیین امینان خزانه‌دار.

ناظم العقیلی: این دعاء در ذکر مهدیین از ذریه‌ی امام مهدی علیه السلام واضح و صریح است...

نقد

الف) در فراز فوق هم هیچ سخنی از فرزندى مهديين براى امام زمان عليه السلام و مقام امامت آنها به ميان نيامده است.

ب) ماخذ اين دعا، كتاب (فقه الرضا) بوده و ناظم العقيلى مولف كتاب را امام رضا عليه السلام معرفى ميكند اما در انتساب اين كتاب به حضرت رضا عليه السلام بين علما محل اختلاف است.

نتيجه گيرى

اين دعا همچون روايات گذشته مقام امامت مهديين را ثابت نمى كند، پس بازهم بطلان استدلال ناظم را مبرهن مى سازد.

روايت هفدهم

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الْهَادِينَ الْمَهْدِيِّينَ الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ دَعَائِمِ دِينِكَ وَ أَرْكَانِ تَوْحِيدِكَ وَ تَرَاجِمَةِ وَحْيِكَ وَ حُجَجِكَ عَلَى خَلْقِكَ وَ خُلَفَائِكَ فِي أَرْضِكَ... اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَ لِيكَ الْمُخَيَّبِ لِسُنَّتِكَ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ الدَّاعِي إِلَيْكَ... أَعَزَّ نَصْرَهُ وَ أَمْدُدْ فِي عُمُرِهِ وَ زَيْنِ الْأَرْضِ بِطَوْلِ بَقَائِهِ اللَّهُمَّ اكْفِهِ بَغْيَ الْحَاسِدِينَ وَ أَعِدْهُ مِنْ شَرِّ الْكَائِدِينَ وَ ازْجُرْ عَنْهُ إِرَادَةَ الظَّالِمِينَ وَ حَلِّصْهُ مِنْ أَيْدِي الْجَبَّارِينَ اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ شَيْعَتِهِ وَ رَعِيَّتِهِ وَ حَاصَّتِهِ وَ عَامَّتِهِ وَ مِنْ جَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا مَا تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ وَ تَسْرُّ بِهِ نَفْسُهُ... (بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ٩٩، ص: ١٠٠)

ترجمه: بارالها! بر محمد و اهل بيت او درود فرست (كسانى كه) هدايت كنندگان (و مهديين) و هدايت شدگان هستند، همان علماء صادق و اوصياء مورد رضائت (آنانى) كه پايه هاى دينت و اركان توحيد تو و مترجمان وحيت و حجت هاى و بر خلقت و خلفاى تو در زمينت هستند... بارالها! درود فرست بر وليت، احياء كننده سنت تو قائم به امرت، دعوت كننده به سوى تو... بارالها! عطا كن به او و فرزندانش و شيعة او و رعيت او و افراد خاص و عام و همه اهل دنيا، چيزى را ه چشم او را روشن كند و او را شادمان سازد.

ناظم العقيلى: اين زيارت در وجود ذريه براى امام مهدي عليه السلام و دعاء براى آنان كاملاً صريح است، همان طور كه در بسيارى از دعاها تكرار شده است.

نقد

الف) در دعای فوق هیچ اشاره‌ای به مهديين از فرزندان امام زمان عليه السلام نشده است.

ب) حداکثر برداشت از این دعا وجود ذریه و فرزندان برای امام زمان علیه السلام می باشد.
ج) با دقت در فرازهایی که ناظم به آن اشاره نمیکند مشخص میشود که منظور از مهدیین امامان ۱۲ گانه می باشند.

د) در فرازی از این دعا (...وان ادرکنی الموت قبل ظهور فاتوسل... و ان يجعل لی کره فی ظهورک و رجعه فی ایامک...) به موضوع رجعت که فرقه یمانی آن را تکذیب می کند اشاره دارد که ناظم هیچ اشاره ای به آن نمی کند.

نتیجه گیری

در این دعا هیچ سخنی از فرزندى مهدیین و مقام امامت آن ها نیامده است. وبا توجه به قرائن دعا منظور از مهدیین امامان ۱۲ گانه می باشند.

روایت هجدهم

عن النبی صلی الله علیه و آله انه ذکر المهدی علیه السلام و ما یجریه الله عزوجل من الخیرات والفتح علی یدیہ. فقیل له: یا رسول الله کل هذا یجمعه الله له؟ قال: نعموما لم یکن منه فی حیاته و ایامه، هو کائن فی ایام الائمه من بعده من ذریته. (شرح الاخبار، ج ۲، ص ۴۲)

ترجمه: از پیامبر صلی الله علیه و آله که ایشان از مهدی علیه السلام و آنچه که خدا از خیرات و فتح به دست او جاری می کند، یاد کردند. به ایشان گفته شد: ای رسول خدا! همه این ها را خدا برای او جمع می کند؟
حضرتش فرمودند: بله و آنچه که در حیات او و ایام او نباشد، در ایام امامان بعد او از فرزندانش به وقوع می پیوندد.

ناظم العقیلی: حدیث شریف بر امامان از ذریه امام مهدی علیه السلام صراحت دارد و همچنین تصریح دارد کثیری از اموری که روایات ذکر کرده اند به دست امام مهدی محقق می شود به دست مهدیین از ذریه او خواهد بود... پس لازم نیست جمیع امور منطبق بر شخص بوده یا در زمان قائم محقق شود بلکه می تواند در شخص و زمان مهدیین ۱۲ گانه از ذریه او باشد....

نقد

الف) در این حدیث هم هیچ اشاره ای به مهدیین و مقام امامت آنان نکرده است.
ب) این حدیث مرسل و بی سند است و در هیچ یک از منابع روایی شیعه نقل نشده است.

ج) آنچه از ظهور حدیث فهمیده می شود این است که برخی از خیرات و فتوحات در زمان ظهور امام دوازدهم اتفاق می افتند که این با نظریه دادگستری احمد در تعارض هست.

نتیجه گیری

در این دعا هم هیچ سخنی از فرزندی مهدیین برای امام زمان علیه السلام و مقام امامت آن ها به میان نیامده است. از آنجائیکه یکی از انگیزه های جعل حدیث تایید و توجیه خلفای جور می باشد احتمال می رود این مطلب در نقل این حدیث کتاب قاضی نعمان بی تأثیر نباشد.

روایت نوزدهم

عَنْ أَبِي بَكْرِ الْحَضْرَمِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ أَوْ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَ قَالَ: قُلْتُ لَهُ أَيُّ بَقَاعِ الْأَرْضِ أَفْضَلُ بَعْدَ حَرَمِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ حَرَمِ رَسُولِهِ ص فَقَالَ الْكُوفَةُ يَا أَبَا بَكْرٍ هِيَ الزَّكِيَّةُ الطَّاهِرَةُ فِيهَا قُبُورُ النَّبِيِّينَ الْمُرْسَلِينَ وَ قُبُورُ غَيْرِ الْمُرْسَلِينَ وَ الْأَوْصِيَاءِ الصَّادِقِينَ وَ فِيهَا مَسْجِدٌ سَهِيلٌ الَّذِي لَمْ يَبْعَثِ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا وَ قَدْ صَلَّى فِيهِ وَ مِنْهَا يَظْهَرُ عَدْلُ اللَّهِ وَ فِيهَا يَكُونُ قَائِمُهُ وَ الْقَوَامُ مِنْ بَعْدِهِ وَ هِيَ مَنَازِلُ النَّبِيِّينَ وَ الْأَوْصِيَاءِ وَ الصَّالِحِينَ. (کامل الزیارات، ص ۷۶)

ترجمه: ابوبکر حضرمی به امام صادق علیه السلام یا امام باقر علیه السلام می گوید: کدام بقعه و قسمت زمین بعد از حرم خدا و حرم رسولش صلی الله علیه و آله بافضیلت تر است؟ حضرتش فرمودند: کوفه ای ابابکر، که آن (سرزمین) پاک و طاهر است، در آن قبور انبیاء مرسل و قبور غیر مرسلین و اوصیاء صادقین است، و در آن مسجد سهیل است که خدا پیامبری را مبعوث نکرد مگر در آن نماز خواند، و از آن -یعنی کوفه- عدل خدا ظاهر می شود و در آن قائم او و قائمان بعد از او می باشند و در آن منازل انبیاء و اوصیاء و صالحین است.

ناظم العقیلی: در روایات قبل خواندیم که ذریه قائم علیه السلام با نام هایی چون (مهدیین، ائمه، والیان عهد) یاد شده اند در این روایت با عنوان (قوام) یاد شده اند. و این عبارت جمع کلمه ی (قائم) است یعنی کسی که برای امر دین و امامت و فرماندهی مردم و حفاظت از آنان و اصلاح امورشان قیام می کند.

نقد

الف) در حدیث فوق همچون گذشته هیچ سخنی از مقام امامت و فرزندی مهدیین نشده است.
ب) (قوام) جمع کلمه (قائم) به معنای ایستاده بوده و معنی وصایت و امامت از آن فهمیده نمی شود زیرا که در روایات این عبارت بر غیر امامان و اوصیاء نیز اطلاق شده است.

نتیجه گیری

در این روایت هیچ صحبتی از فرزندى و مقام امامت مهدیین به عنوان فرزندان امام زمان علیه السلام به میان نیامده است. باتوجه به روایات دیگر کلمه‌ی قوام بر غیر امام هم به کار برده شده است. پس تمسک به این حدیث هم مدعای احمد اسماعیل را ثابت نمی‌کند.

روایت بیستم

سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ إِنَّ لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ غَيْبَتَيْنِ إِحْدَاهُمَا تَطُولُ حَتَّى يَقُولَ بَعْضُهُمْ مَاتَ وَيَقُولَ بَعْضُهُمْ قُتِلَ وَيَقُولَ بَعْضُهُمْ ذَهَبَ حَتَّى لَا يَبْقَى عَلَى أَمْرِهِ مِنْ أَصْحَابِهِ إِلَّا نَفَرٌ يَسِيرٌ لَا يَطَّلِعُ عَلَى مَوْضِعِهِ أَحَدٌ مِنْ وُلْدِهِ وَ لَا غَيْرِهِ إِلَّا الْمَوْلَى الَّذِي يَلِي أَمْرَهُ. (الغيبه شيخ طوسي، ص ۱۶۲)

ترجمه: مفضل بن عمر گوید که از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمودند: همانا برای صاحب این امر دو غیبت است، یکی از آن دو (غیبت طولانی است تا این که برخی از آن‌ها می‌گویند (مرده است) و بعضی از آن‌ها می‌گویند (کشته شده است) و برخی از آن‌ها می‌گویند (رفته است) تا این که از یارانش بر امر او باقی نمی‌ماند مگر افراد کمی کسی اطلاع ندارد بر مکانش از فرزندان او و غیر او مگر آن مولی و خدمتکاری که عهده دار امر اوست (و کارهای ایشان را انجام می‌دهد)

ناظم العقیلی: پس امام صادق علیه السلام تصریح میکند که همانا مکان امام مهدی علیه السلام را اولیاء خاص ایشان به آن علم دارند همان کسانی که در زمان غیبت کبری برای خدا خالص شدند.

نقد

- الف) در این حدیث هم هیچ سخنی از مهدیین و مقام امامت و فرزندى آنان نشده است.
- ب) در بهترین حالت به این میرسیم که امام زمان علیه السلام فرزند دارند که باز زمان آن مجهول است.
- ج) ظهور حدیث بیان می‌دارد که فرزندان آن امام هم از مکان ایشان خبر ندارند و این خود در تعارض با ادعای احمد اسماعیل است. (مدعی است که مکان پدرش را می‌داند!)
- د) در هیچ روایتی نداریم که منظور از مولا فرزندان ایشان است.
- ه) همان گونه که خود ناظم اشاره کرده مراد از یلی امره افرادی خاص هستند نه کسانی که عهده دار امر وصایت و خلافت و امامت باشند. بلکه مراد همان عهده دار بودن کارهای حضرت می‌باشد.

نتیجه گیری

در این حدیث هیچ اشاره‌ای به مهدیین از فرزندان امام زمان علیه السلام و مقام امامت آن‌ها نشده است. همچنین در نقل‌های دیگری از این حدیث که در الغیبه شیخ طوسی و کتب دیگر آمده است عبارت (من ولده / از فرزندان او) به چشم نمی‌خورد. عبارت (من ولی) که مرحوم نعمانی آن را ذکر کرده است همخوانی بیشتری با فراز (الا المولی الذی یلی امره) دارد.

روایت بیست و یکم

عَنِ الْمُفَضَّلِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ افْتَرَضْتُ عَلَى عِبَادِي عَشْرَةَ فَرَائِضَ إِذَا عَرَفُوهَا أَسْكَنَتْهُمْ مَلَكَوتِي وَ أَبْحَثْتُهُمْ جَنَانِي أَوْلَهَا مَعْرِفَتِي وَ الثَّانِيَةَ مَعْرِفَةَ رَسُولِي إِلَى خَلْقِي وَ الإِقْرَارُ بِهِ وَ التَّصْدِيقُ لَهُ وَ الثَّلَاثَةَ مَعْرِفَةَ أَوْلِيَائِي وَ أَنَّهُمُ الْحَجَجُ عَلَى خَلْقِي مَنْ وَالَاهُمْ فَقَدْ وَالَانِي وَ مَنْ عَادَاهُمْ فَقَدْ عَادَانِي وَ هُمُ الْعِلْمُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَ خَلْقِي وَ مَنْ أَنْكَرَهُمْ أَصْلَبَتْهُ [أَدْخَلْتُهُ] نَارِي وَ ضَاعَفْتُ عَلَيْهِ عَذَابِي وَ الرَّابِعَةَ مَعْرِفَةَ الْأَشْخَاصِ الَّذِينَ أَقِيمُوا مِنْ ضِيَاءِ قُدْسِي وَ هُمُ قَوَامُ قِسْطِي وَ الْخَامِسَةَ مَعْرِفَةَ الْقَوَامِ بِفَضْلِهِمْ وَ التَّصْدِيقُ لَهُمْ وَ السَّادِسَةَ مَعْرِفَةَ عَدُوِّي إِبْلِيسَ وَ مَا كَانَ مِنْ دَاتِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ السَّابِعَةَ قَبُولُ أَمْرِي وَ التَّصْدِيقُ لِرُسُلِي وَ الثَّمَانِيَةَ كِتْمَانُ سِرِّي وَ سِرُّ أَوْلِيَائِي وَ التَّاسِعَةَ تَعْظِيمُ أَهْلِ صَفْوَتِي وَ الْقَبُولُ عَنْهُمْ وَ الرَّدُّ إِلَيْهِمْ فِيمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ حَتَّى يَخْرُجَ الشَّرْحُ مِنْهُمْ وَ الْعَاشِرَةَ أَنْ يَكُونَ هُوَ وَ أَخُوهُ فِي الدِّينِ شَرَعًا سَوَاءً فَإِذَا كَانُوا كَذَلِكَ أَدْخَلْتُهُمْ (التمحيص، ص ۶۹)

ترجمه: مفضل از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که فرمودند: خدای عزوجل می‌گوید: ده فریضه را بر بندگانم واجب کردم که اگر آنها را بشناسند آنان را در ملکوت خود جای دهم و بهشتم را برای آنان مباح گردانم. اولین آن، معرفت من است.

دوم: معرفت من است. دوم: معرفت رسول من به سوی خلقم و اقرار به او و تصدیق نمودن او. سوم: معرفت اولیاء من و همانا آنان، حجج بر خلق من هستند. کسی که آنان را دوست بدارد، مرا دوست داشته و کسی که آنان را دشمن بدارد، مرا دشمن داشته است و آنان، همان علامت و نشانه‌ی بین من و خلقم هستند و کسی که آنان را انکار کند، او را در آتشم داخل کنم و عذابم را بر او مضاعف کنم. چهارم: معرفت اشخاصی که از نور قدسی من به پا خاسته شده‌اند و آن‌ها قوام قسط من هستند.

پنجم: معرفت به برتری و فضیلت قوام و تصدیق نمودن آنها.

ششم: معرفت دشمنم ابلیس و شناخت ذاتش و بیارانش.

هفتم: قبول کردن امر من و تصدیق نمودن رسولانم.

هشتم: کتمان کردن سر من و سر اولیاء من.

نهم: تعظیم و بزرگداشت برگزیدگان من و قبول کردن از آن‌ها و ارجاع دادن به سوی آن‌ها در آنچه که اختلاف دارید تا این که پاسخ و شرح از ناحیه آنها صادر شود.

دهم: این که او و بادر دینی اش یکسان باشند. پس زمانی که این چنین بودند آنان را در ملکوتم داخل کنم و آنها از ترس بزرگتر ایمنی دهم و نزد من در علیین باشند.

ناظم العقیلی: این که مهدیین در مقامی پایین‌تر از مقام امامان ۱۲ گانه هستند به این معنی است که آنان همان افراد قصد شده در فریضه چهارم کلام خدا هستند چهارم: معرفت اشخاصی که از نور قدسی من به پاخاسته شده‌اند. به خاطر اینکه آنان برترین خلق بعد از امامان ۱۲ گانه علیهم‌السلام هستند و در کلام امام باقر علیه‌السلام پیرامون کوفه به (قوام) توصیف شده‌اند.

نقد

الف) در این حدیث هم از مهدیین به عنوان فرزندان امام زمان علیه‌السلام که دارای مقام امامت و وصایت هستند یاد نشده است.

ب) ناظم این حدیث را مرتبط با حدیث نوزدهم دانسته تا بلکه بتواند به مخاطب خویش القاء کند که این دو مرتبط با یکدیگر و موید و موکد بر مساله مهدیین است.

ج) نکته‌ی جالب، این روایت مورد استناد فرقه شیخیه هم می‌باشد.

نتیجه گیری

در این روایت هم هیچ سخنی از مهدیین و مقام امامت آن‌ها نشده است و اینکه چطور ناظم از اشخاصی که نور قدسی دارند برداشت مهدیین کرده است باید تبیین کند.

روایت بیست و دوم

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ص أَنَّهُ قَالَ: يَا أَبَا مُحَمَّدٍ كَأَنِّي أَرَى نَزُولَ الْقَائِمِ فِي مَسْجِدِ السَّهْلَةِ بِأَهْلِهِ وَ عِيَالِهِ قُلْتُ يَكُونُ مَنْزِلُهُ جَعَلْتَ فِدَاكَ؟ قَالَ: نَعَمْ كَانَ فِيهِ مَنْزِلِ أَدْرِيسَ وَ كَانَ مَنْزِلَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ الرَّحْمَنِ وَ مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا وَ قَدْ صَلَّى فِيهِ وَ فِيهِ مَسْكَنٌ (قصص الانبياء ص ۸۴ ۲: التمهيص، ص ۶۹)

ترجمه: راوندی در قصص الانبياء به سندش از ابی بصیر نقل می‌کند که امام صادق علیه‌السلام به من فرمودند: ای ابا محمد، گویا نزول قائم در مسجد سهله را به همراه اهل و عیالش می‌بینم. فدای شما کردم (آن مسجد)

منزل او می باشد؟ حضرتش فرمودند: بله، منزل ادريس و منزل ابراهيم خليل الرحمن هم در آن بود و خدا پیامبری را مبعوث نکرد الا این که در آن نماز خواند و در آن مسکن.

ناظم العقيلي: و این روایت ثابت می کند که امام مهدی علیه السلام هنگام نزول مسجد سهله دارای اهل و عیال است...

نقد

الف) در این حدیث شریف هم از مهدیین به عموان فرزندان حضرت که دارای مقام امامت و وصایت هستند ذکری نشده است.

ب) نکته قابل تامل این جاست که ناظم العقيلي به کتاب قصص الانبياء مرحوم راوندی اشاره می کند اما حدیث کتاب المزار الکبیر را به مخاطب ارائه می دهد.

ج) ناظم العقيلي حدیث کتاب المزار را هم از جایی نامناسب قطع کرده و حتی سه نقطه هم نمی گذارد. !!!

د) از این روایت فهمیده می شود که حضرت خضر علیه السلام در روی زمین زندگی می کند و همچون حضرت عیسی علیه السلام رفع نشده است و این در تعارض با دیدگاه احمد بصری که قائل به رفع حضرت خضر همانند عیسی علیه السلام هست می باشد!!

ه) از آنجائی که عیال جمع کلمه (عَیْل) - به معنای فقیر- است و مراد کسانی هستند که تحت تکفل مرد بوده و نان خور او حساب می شوند نمی توان از کلمات اهل و عیال وجود فرزند برای امام زمان علیه السلام را نتیجه گرفت.

و) اگر بر فرض هم از فراز اهل و عیال وجود فرزند را برای حضرت را هنگام نزول به مسجد سهله بپذیریم باز هم وجود آنان برای حضرتش در حال حاضر اثبات نمی شود چون زمان آن مشخص نیست.

نتیجه گیری

در این حدیث هم هیچ صحبتی از مهدیین و مقام امامت آنان نشده است. با توجه به مفاد روایت بطلان سخن احمد در مورد رفع حضرت خضر مبرهن میشود. همچنین با رجوع به لغت نامه ها معنای کلمه ی عیال چیزی فراتر از همسر و فرزند هست و تمامی افراد نان خور مرد (غلام و کنیز) را در برمی گیرد. پس تمسک ناظم به این روایت در باب مهدیین نابخردانه بوده است.

روایت بیست و سوم

الْفَضْلُ بْنُ شَادَانَ عَنْ عُمَانَ بْنِ عَيْسَى عَنْ صَالِحِ بْنِ أَبِي الْأَسْوَدِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: ذَكَرَ مَسْجِدَ السَّهْلَةِ فَقَالَ أَمَا إِنَّهُ مَنْزِلُ صَاحِبِنَا إِذَا قَدِمَ بِأَهْلِهِ. (الغيبه شيخ طوسی، ص ۴۷۱)

ترجمه: امام صادق علیه السلام: در مورد مسجد سهله فرمودند: همانا آن منزل صاحب ماست زمانی که با اهلش بیاید.

ناظم العقیلی: در ادامه حدیث می گوید شیخ کفعمی در مصباح ذکر کرده که همسر امام مهدی علیه السلام از دختران ابی شیب است و میرزای نوری در نجم الثاقب از کفعمی نقل کرده اما گفته از دختران ابی لهب، یعنی از ذریه او... و این امر بر مبنای اجتهاد نبوده است، بلکه جز از طریق خبر اثبات نمی گردد. زیرا عالم پرهیزگاری چون شیخ کفعمی امکان ندارد که بدون دلیل بر وجود زوجه امام مهدی علیه السلام تصریح کند...

نقد

الف) در این روایت هم هیچ صحبتی از مهدیین به عنوان فرزند و وصی حضرت علیه السلام نشده است
ب) با رجوع به لغت نامه ها نمی توان از کلمه اهل وجود فرزند را برای حضرت علیه السلام اثبات کرد؛ زیرا به نزدیکان و غلامان کنیزان مردی مجرد و یا همسران مردی بی فرزند هم اهل گفته می شود.
ج) از کلام شیخ کفعمی فقط وجود همسر در طول حیات امام مهدی علیه السلام فهمیده می شود اما زمان آن و یا اینکه فرزندی دارند یا ندارند و یا در صورت داشتن فرزند آنان مقام مهدیین و امامت دارند گویا نیست.
د) سوالی که در این جا ذهن را درگیر می کند اینکه چرا احمد بصری مدعی امامت با علم الهی خود تکلیف ناظم را در مورد نسب همسر امام زمان علیه السلام که از ابی شیب است یا ابی لهب مشخص نمی کند!!!

نتیجه گیری

حدیث شماره بیست و سوم از چهل حدیث ناظم همچون روایات قبل وجود مهدیین و امامت آنان را اثبات نمی کند و باید گفت تمسک ناظم به این حدیث هم دردی را دوا نکرده و ادعای او ثابت نمی گردد.

روایت بیست و چهارم

قال المفضل: فما يصنع أهل مكة؟ قال: يدعوهم بالحكمة والموعظة الحسنة فيطيعونه ويستخلف فيهم رجلا من أهل بيته و يخرج يريد المدينة. قال المفضل: يا سیدی فما يصنع بالبیت؟ (الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۱۴)

ترجمه: قائم با اهل مکه چه می‌کند؟ فرمودند: آنان را با حکمت و موعظه‌ی حسنه دعوت می‌کند اطاعت کرده و حضرت در میان آنان مردی از اهل بیتش را جانشین خود قرار می‌دهد و خود به سوی مدینه رهسپار می‌شود.

ناظم العقیلی: ایشان معتقد است که جانشین امام در مکه همان فرزند او یعنی مهدی اول یعنی احمد اسماعیل و یمانی است. !!

نقد

الف) این حدیث تقطیع شده و در چند خط بعد امام می‌فرمایند که اهل مکه جانشین امام را به قتل می‌رسانند و حضرت جانشین دیگری قرار میدهند و این کار تکرار می‌شود و حضرت این بار انتقام می‌گیرند.

ب) یمانی‌ها معتقدند سفیانی توسط احد الحسن کشته می‌شود در صورتی که در سطور بعد به صراحت اشاره می‌شود سفیانی توسط حضرت کشته می‌شوند.

نتیجه گیری

جدا از کتاب الزام الناصب... این حدیث تقطیع شده و اگر ناظم کامل آن را می‌آورد خود حدیث تکذیب‌کننده ادعای احمد بود. غیر از موارد فوق در این روایت هیچ صحبتی از مهدیین و تعداد آن‌ها، و نه ولد بودن و امامت آن‌ها شده است.

روایت بیست و پنجم

خَرَجَ إِلَى الْقَاسِمِ بْنِ الْعَلَاءِ الْهَمْدَانِيِّ وَكَيْلِ أَبِي مُحَمَّدٍ ع أَنَّ مَوْلَانَا الْحُسَيْنَ ع وُلِدَ يَوْمَ الْخَمِيسِ لِثَلَاثِ خَلْوَنٍ مِنْ شُعْبَانَ فَصُمُّهُ وَادْعُ فِيهِ بِهَذَا الدُّعَاءِ- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَوْلُودِ فِي هَذَا الْيَوْمِ الْمَوْعُودِ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اسْتِهْلَالِهِ وَوِلَادَتِهِ بِكَتْهُ السَّمَاءِ وَ مَنْ فِيهَا وَ الْأَرْضِ وَ مَنْ عَلَيْهَا وَ لَمَّا يَطَأُ لِابْتِيهَا- فَتَيْلِ الْعَبْرَةِ وَ سَيْدِ الْأُسْرَةِ الْمَمْدُودِ بِالنُّصْرَةِ يَوْمَ الْكُرَّةِ الْمُعْوَضِ مِنْ قَتْلِهِ أَنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ نَسْلِهِ وَ الشَّفَاءَ فِي تَرْبَتِهِ وَ الْفَوْزَ مَعَهُ فِي أَوْبَتِهِ وَ الْأَوْصِيَاءَ مِنْ عَشْرَتِهِ بَعْدَ قَائِمِهِمْ وَ غَيْبَتِهِ حَتَّى يَدْرِكُوا الْأَوْتَارَ وَ يَثْأَرُوا النَّارَ وَ يَرْضُوا الْجَبَّارَ وَ يَكُونُوا خَيْرَ أَنْصَارِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَعَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ اللَّهُمَّ فَبِحَقِّهِمْ إِلَيْكَ أَتَوَسَّلُ وَ أَسْأَلُ سُؤَالَ مُقْتَرِفِ مُعْتَرِفِ مُسِيءٍ إِلَى نَفْسِهِ مِمَّا فَرَطَ فِي يَوْمِهِ وَ أَمْسِهِ يَسْأَلُكَ الْعِصْمَةَ إِلَى مَحَلِّ رَمْسِهِ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ عَشْرَتِهِ وَ أَحْسِرْنَا فِي زُمْرَتِهِ وَ بَوِّئْنَا مَعَهُ دَارَ الْكِرَامَةِ وَ مَحَلَّ الْإِقَامَةِ اللَّهُمَّ وَ كَمَا أَكْرَمْتَنَا بِمَعْرِفَتِهِ فَأَكْرِمْنَا بِزُلْفَتِهِ وَ أَرْزُقْنَا مُرَافَقَتَهُ وَ سَابِقَتَهُ وَ اجْعَلْنَا مِمَّنْ يَسَلِّمُ لِأَمْرِهِ وَ يَكْتُمُ الصَّلَاةَ عَلَيْهِ عِنْدَ ذِكْرِهِ وَ عَلَى جَمِيعِ أَوْصِيَائِهِ وَ أَهْلِ

أَصْفِيَاءِ الْمَمْدُودِينَ مِنْكَ بِالْعَدَدِ الْإِثْنَى عَشَرَ النُّجُومِ الزُّهْرِيَّ وَ الْحُجَجِ عَلَى جَمِيعِ الْبَشَرِ... (مصباح المتعبد و سلاح المتعبد؛ ج ۲؛ ص ۸۲۶)

ترجمه: فرستاده‌ی امام حسن عسکری علیه السلام نزد قاسم بن علاء همدانی آمد و خبر داد که حضرت فرمودند: مولایمان حسین بن علی علیه السلام روز پنجشنبه در سوم ماه شعبان به دنیا آمدند پس این روز را روزه بدار و این دعا را بخوان: خداوند به حق مولود این روز که شهادتش پیش از ولادتش وعده داده شده بود که آسمان و آن چه در آن است بر او گریستند.... و اوصیای بعد از قائم آنان و غیبت او از نسل او خواهند بودتان که کمان‌ها را دریابند.....

ناظم العقیلی: وی مدعی است در این دعا که در وصف امام حسین علیه السلام می‌باشد گفته شده است که اوصیاء از عترت امام حسین علیه السلام بعد از قائم و غیبت او وجود دارند و این‌ها همان مهدیین هستند.

نقد

الف) بر فرض بگیریم در معنای دعا گفته باشد از ذریه اما منظور ذریه قائم علیه السلام نیست، بلکه اوصیائی از ذریه امام حسین علیه السلام.

ب) دعای فوق از فرمایشات امام حسن عسکری علیه السلام در روز میلاد امام حسین علیه السلام و می‌فرماید کسی که مدد شده است به نصرت در روز رجعت

ج) شاهد عبارت این جاست که می‌فرمایند: المعوض من قتله ان الائمه من نسله و الشفاء فی تربته یعنی نسل ائمه و شفای تربت امام حسین علیه السلام در عوض شهادت ایشان است

د) در ادامه‌ی این صلوات بر حصر ائمه بر عدد ۱۲ اشاره می‌کند و می‌فرماید: و یکثر الصلاه... بالعدد اثنی عشر النجوم الزهرو..

نتیجه گیری

در این دعا سخنی از مهدیین و امامت آنان نیست و منظور از ذریه، نسل ائمه از امام حسین علیه السلام هست و عبارت والفوز معه فی اوبته و الاوصیاء من عترته بعد قائمهم و غیبت اشاره به پیروزی در رجعت و رجعت اوصیاء از عترتش که بعد از قائم و دوران غیبت او ست نه در حال حاضر و باید گفت کلیت دعا نصی است بر حصر اوصیاء در ۱۲ نفر و این خود بطلانی است بر مدعی احمد اسماعیل.

روایت بیست و ششم

.... قال له: صدقت سل عما بدا لك؟ قال: يا أمير المؤمنين أخبرني عن قول الله تعالى إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ قال عليه السلام: نعم يا بيهس قد سألت عنه غيري؟ قال: لا كرامة لهم وهذا علم لا يعلمه إلا نبي أو وصي. قال عليه السلام: أما قوله تعالى إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ فنور أنزل على الدنيا. قال: كيف انزل؟ قال عليه السلام: لما استوى الرب... قال: فسلم آدم تابوت إلى شيث و قبض آدم، فلذلك قال الله تعالى إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَ مَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى يَسْتَضِيَءَ بِنُورِنَا الْمُؤْمِنُونَ وَ يَعْمَى الْكَافِرُونَ

أما قوله تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ فَإِنَّهُ لَمَّا بَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ مَعَهُ تَابُوتٌ مِنْ دَرِّ أَبِيضٍ لَهُ اثْنَا عَشَرَ أَبًا، فِيهِ رَقٌّ أَبْيَضٌ فِيهِ أَسْمَاءُ الْإِثْنَيْ عَشَرَ فَعَرَضَهُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَمْرَهُ عَنْ رَبِّهِ أَنْ الْحَقُّ لَهُمْ وَ هُمْ أَنْوَارٌ. قال: و من هم يا أمير المؤمنين؟ قال: أنا و أولادى الحسن و الحسين و على بن الحسين و محمد بن على و جعفر بن محمد و موسى بن جعفر و على بن موسى و محمد بن على و على بن محمد و الحسن بن على و محمد بن الحسن صاحب الزمان صلوات الله عليهم أجمعين، و بعدهم أتباعنا و شيعتنا المقرّون بولايتنا المنكرون لولاية أعدائنا.... (إلزام الناصب فى إثبات الحجة الغائب عجل الله تعالى فرجه الشريف؛ ج ١؛ ص ١٠٦)

ترجمه: قسمت‌های مشخص شده: در رابطه با آیه ٤ سوره قدر امام على عليه السلام می فرمایند: هنگامی که پیامبر توسط خدا به پیامبری مبعوث شد خداوند تابوت سفیدی از در سفید را که برای آن تابوت ١٢ در است که اسم‌های ١٢ امام در آن ذکر شده بود را بر پیامبر عرضه می کنند و می فرمایند ان الحق لهم و هم انوار یعنی حق برای آنها است و آنها انوار هستند. از امام على عليه السلام می پرسند این انوار چه کسانی هستند؟ امام شروع به نام بردن ائمه میکنند و اسامی ١٢ معصوم را می آورند. سپس می فرمایند بعد هم اتباعنا و شيعتنا... و بعد از این انوار، پیروان شیعیان ما هستند که به ولایت ما اقرار کرده اند و منکر ولایت دشمنان ما هستند و....

ناظم العقيلي: بنا بر این روایت استمرار تنزل ملائکه در شب قدر بر اتباع و شیعه اهل بیت دارد و آن شیعیان همان مهدیین هستند که از فرزندان امام می باشند!!!

نقد

الف) در این روایت هیچ اشاره‌ای به تنزل ملائکه نه تنها بر شیعیان بلکه بر اهل بیت هم نیامده است.
ب) آنچه در روایت آمده است فقط و فقط حق با انوار موجود در تابوت است (امامان ١٢ گانه) و سپس با شیعیان آنها (به دلیل تمسک آنان به اهل بیت عليهم السلام)

ج) ناظم از کجای روایت آورده است که منظور از شیعیان همان مهدیین از ذریه امام هست

نتیجه گیری

در این حدیث هیچ صحبتی از مهدیین و امامت آنها نشده است. و نه اشاره‌ای به تنزل ملائکه در شب قدر بر شیعیان که به باور ناظم مهدیین باشند شده است. خود روایت تاکید بر حصر ۱۲ امام دارد.

روایت بیست و هفتم

.... السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا حُجَّةَ بْنَ الْحَسَنِ صَاحِبَ الزَّمَانِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى عَشْرَتِكَ الطَّاهِرَةِ الطَّيِّبَةِ يَا مَوْلَايَ كُونُوا شُفَعَائِي فِي حَطِّ وِزْرِي وَخَطَايَايَ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَبِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ وَأَتَوَالِي آخِرِكُمْ بِمَا أَتَوَالِي أَوْلَكُمْ وَبَرِّتُمْ مِنَ الْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَاللَّاتِ وَالْعُزَّى...
(بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۳۷۵)

ترجمه: ... سلام بر توای مولای من ای حجت بن الحسن صاحب الزمان صلوات خدا بر تو و عترت پاکت باد. ای مولای من، در هنگام افتادن بار گناهان و اشتباهاتم شفیع من باشید...

ناظم العقیلی: این دعا نیز همانند سایر ادعیه بر عترت امام مهدی علیه السلام دلالت میکند و عترت یک فرد فرزندان و اهل بیتش هستند... حاصل می شود که عترت امام مهدی علیه السلام همان ذریه‌ی امام مهدی علیه السلام یا مهدیین دوازدهگانه می باشند.

نقد

الف) در زیارت فوق به ۱۴ معصوم به ترتیب نام‌هایشان سلام می دهیم.
ب) در ادامه که به امام عصر و عترت آن حضرت سلام می دهیم باید در نظر داشت که عترت مختص به ذریه و ولد نیست؛ بلکه اجداد و آباء و امهات و جمیع اهل بیت و اقربا حضرت را شامل می شود.

نتیجه گیری

در این زیارت هم نامی از مهدیین و امامت آنها نشده است بخصوص که به ۱۴ معصوم سلام می دهیم، ولی از سلام به مهدیین خبری نیست.

روایت بیست و هشتم

السَّلَامُ عَلَيْكَ عَجَلُ اللَّهِ لَكَ مَا وَعَدَكَ مِنَ النَّصْرِ وَظُهُورِ الْأَمْرِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ أَنَا مَوْلَاكَ عَارِفٌ بِأَوْلَاكَ
وَأُخْرَاكَ أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكَ وَبِأَلِ بَيْتِكَ وَأَتُنْتَظِرُ ظُهُورَكَ وَظُهُورَ الْحَقِّ عَلَى يَدِكَ وَ أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَصَلِّيَ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ يَجْعَلَنِي مِنَ الْمُنتَظِرِينَ لَكَ وَ التَّابِعِينَ وَ النَّاصِرِينَ لَكَ عَلَى أَعْدَائِكَ وَ
الْمُسْتَشْهَدِينَ بَيْنَ يَدَيْكَ فِي جُمْلَةِ أَوْلِيَائِكَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَ عَلَى آلِ بَيْتِكَ
هَذَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ هُوَ يَوْمُكَ الْمُتَوَقَّعُ فِيهِ ظُهُورُكَ وَ الْفَرَجُ فِيهِ لِلْمُؤْمِنِينَ عَلَى يَدِكَ وَ قَتْلُ الْكَافِرِينَ بِسَيْفِكَ وَ
أَنَا يَا مَوْلَايَ فِيهِ ضَيْفُكَ وَ جَائِزُكَ وَ أَنْتَ يَا مَوْلَايَ كَرِيمٌ مِنْ أَوْلَادِ الْكِرَامِ وَ مَأْمُورٌ بِالْإِحْرَارَةِ فَأَضْفِنِي وَ أَجِرْنِي
صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِينَ (بحار الانوار، ج ۹۹، ص ۲۱۵)

ترجمه: سلام بر تو، درود خدا بر تو خاندان پاکیزه و پاکیزت، سلام بر تو خدا در تحقق وعده ای که به تو داده از نصرت و ظهور امرت شتاب فرماید، سلام بر تو ای مولای من، من دل بسته تو و آگاه به شان دنیا و آخرت تو هستم و به دوستی تو و خاندانت به سوی خدا تقرب می جویم و ظهور تو و ظهور حق به دست تو را انتظار می کشم. و از خدا درخواست میکنم بر محمد و خاندان محمد درود فرستد و مرا از منتظران و پیروان و یاوران تو در برابر دشمنانت و از شهدای در آستانت و در شمار شیفتگان قرار دهد ای سرور من، ای صاحب زمان دروهای خدا بر تو و بر خاندانت، امروز روز جمعه و روز توست. روزی که ظهورت و گشایش کار اهل ایمان به دستت در آن روز و کشتن کافران به سلاح امید میرود و من ای آقای من در این روز مهمان و پناهنده به توام و توای مولای من بزرگواری از فرزندان بزرگواران و از سوی خدا به پذیرایی و پناه دهی ماموری، پس مرا پذیرا باش و پناه ده، دروهای خدا بر تو و خاندان پاکیزه ات.

ناظم العقيلي: .. پس «آل» و «اهل» بیت امام مهدی علیه السلام همان ذریه و اوصیای حضرت علیه السلام و حجج الهی و مهدیین می باشند که توضیح آن گذشت.

نقد

الف) ایضا عبارت اهل بیت و آل بیت در این دعای فوق هم به معنای فرزند و ولد نیست و شامل جمیع اقرباء و اهل بیت حضرت نیز می شود.

ب) امام علی علیه السلام فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله نیستند، اما در حدیث ثقلین به عنوان عترت یاد شده اند. حتی سلمان که از شیعیان خاص می باشد با عبارتی رجل منا اهل بیت از او یاد می شود

نتیجه گیری

در این زیارت هم نامی از مهدیین و امامت آن‌ها نشده است. بلکه به ۱۴ معصوم تاکید می‌کند و نه بیشتر. حتی نصی بر ذریه و ولد برای اما عصر علیه السلام. پس این روایت هم به کار ناظم نمی‌آید.

روایت بیست و نهم

السیوطی فی العرف الوردی بالسند عن سالم ابن ابی الجعد: یكون المهدی احدی و عشرين سنه. او اثنین و عشرين سنه. ثم یكون اخر من بعده و هم صالح اربع عشره سنه. ثم یكون اخر من بعده و هم صالح تسع سنین. (میزان الاعتدال ذهبی، ج ۲، ص ۱۰۹ به شماره ۳۰۴۵)

ترجمه: سیوطی در عرف الوردی با استناد از سالم بن ابو جعد می‌گوید: مهدی بیست و یک سال یا بیست و دو سال حکومت می‌کند سپس فرد شایسته‌ای بعد از او است که چهارده سال حکومت می‌کند و سپس بعد از او فرد شایسته‌ی دیگری است که نه سال حکومت می‌کند.

ناظم العقیلی: این خبر تاکید می‌کند که بعد از امام مهدی علیه السلام ائمه و حجج الهی هستند که همان مهدیین می‌باشند.

نقد

الف) حدیث فوق سخن معصوم نیست، بلکه از منابع نواصب است که سخن عامه برای ما حجیت ندارد.

ب) سخن فوق هم از یک تابعی است که حتی پیامبر صلی الله علیه و آله را ندیده و قول شخصی وی است.

ج) سالهای ذکر شده برای مدت حکومت امام مهدی علیه السلام با روایات اهل بیت علیهم السلام در تضاد است.

نتیجه گیری

در این حدیث که از اساس باطل است چون اصلاً به معصوم نمی‌رسد و از گفته‌های عامه هست. جدای از این مورد در این سخن تنها به دو مهدی اشاره شده است که آن هم مخالف ۱۲ مهدی هست.

روایت سی ام

عَنْ حُدَيْفَةَ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ص وَ قَدْ ذَكَرَ الْمَهْدِيَّ فَقَالَ إِنَّهُ يَبَايِعُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ اسْمُهُ أَحْمَدُ وَ عَبْدُ اللَّهِ وَ الْمَهْدِيَّ فَهَذِهِ أَسْمَاؤُهُ ثَلَاثَتُهَا (الخرائج و الجرائح؛ ج ۳؛ ص ۱۱۴۹)

ترجمه: از حذیفه بن یمان نقل میکند که از رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم شنیدم که در ذکر مهدی علیه السلام فرمودند: همانا در بین رکن و مقام با کسی بیعت میشود که سه نام دارد: **احمد و عبدالله و مهدی این ۳ نام او می باشند.**

ناظم العقیلی: ...می فهمیم که مهدی در این روایت شخصی غیر از امام محمد بن الحسن علیه السلام است؛ زیرا اگر این روایت را با اسماء وارده در وصیت رسول الله مطابق دهیم در می یابیم که اول مهدیین از ذریه ی امام مهدی علیه السلام «احمد» است.

نقد

- الف) دقیقا همین روایت با نام محمد هم آمده است.
- ب) در روایت داریم که احمد و محمد هر دو از اسامی امام زمان علیه السلام هست. (کمال الدین، ج ۲، ص ۶۵۳)
- ج) طابق نصوص روایات متواتر کسی که بین رکن و مقام بیعت میگیرد امام مهدی علیه السلام هستند.

نتیجه گیری

در روایات داریم که تمام این اسامی (مخفی و غیره) مربوط به حضرت مهدی علیه السلام می باشد و احمد یکی از اسامی امام زمان علیه السلام است.

روایت سی و یکم

حدَّثنا نعيم، حدَّثنا عبد الله بن مروان عن الهيثم بن عبد الرحمن، حدَّثني من سمع عليا يقول: «إذا بعث السفيناني إلى المهدي جيشا فخسف بهم بالبيداء، و بلغ ذلك أهل الشام، قالوا لخليفتهم: قد خرج المهدي فبايعه و ادخل في طاعته و إلا قتلناك، فيرسل إليه بالبيعة، و يسير المهدي حتى ينزل بيت المقدس، و تنقل إليه الخزائن، و تدخل العرب و العجم و أهل الحرب و الروم و غيرهم في طاعته من غير قتال حتى تبني المساجد بالقسطنطينية و ما دونها، و يخرج قبله رجل من أهل بيته بأهل الشرق، و يحمل السيف على عاتقه ثمانية أشهر يقتل و يمثّل و يتوجّه إلى بيت المقدس، فلا يبلغه حتى يموت». (الفتن، نعيم بن حماد، ص ۲۱۶، الملاحم و الفتن، ص ۱۳۶)

ترجمه: حماد مروزی با اسنادش از امیر المومنین علیه السلام نقل میکند که فرمود: زمانی که سفینانی سپاهی را به سوی مهدی گسیل دارد در سرزمین بیداء در زمین فرو می رود... تا مساجد در قسطنطنیه و پایین تر از آن بنا می شود و قبل از او مردی از اهل بیتش به اهل مشرق خروج می کند که هشت ماه شمشیر را بر پشت

خود حمل می‌کند، می‌کشد و مثله می‌کند و به سوی بیت المقدس روانه می‌شود پس به آن نمی‌رسد تا آن که وفات کند.

ناظم العقیلی: این مرد شرقی از اهل بیت امام مهدی علیه السلام است... و او همان آماده کننده اصلی شرایط و صاحب انتقام هاست... روایت می‌گوید قبل از ایشان قیام میکند و از اهل بیت ایشان است و وقتی به وصیت پیامبر در زمان وفات و روایات دیگر مراجعه کنیم مراجعه کنیم مصداق دیگری برای این مرد جز مهدی اول (احمد) از فرزندان امام مهدی علیه السلام پیدا نمی‌کنیم... و او وصی امام و اولین مهدیین است.

نقد

الف) این حدیث از منابع اهل سنت است که اخذ علوم از غیر شیعیان در روایات منع شده است.
ب) این روایت را آقای کورانی از کتاب سید بن طاووس نقل می‌نماید و مرحوم سید هم این روایت را از کتاب الفتن نعیم بن حماد سنی مذهب ذکر می‌نماید.
ج) لازم به ذکر است که سید بن طاووس بعد از نقل آن می‌گوید: اینچنین حدیث را دیدم و در آن نظر اشکال است.

نتیجه گیری

با در نظر گرفتن نکات فوق این روایت مورد قبول نیست. نکته‌ی قابل توجه در این روایت این مرد قبل از حضرت می‌میرد و این خود بطلان اعتقاد یمانی‌ها است.

روایت سی و دوم

الْفُضْلُ بْنُ شَاذَانَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي الْمِقْدَامِ عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ علیه السلام يَقُولُ وَاللَّهِ لَيَمْلِكَنَّ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ رَجُلٌ بَعْدَ مَوْتِهِ ثَلَاثِمِائَةَ سَنَةٍ يَزِدَادُ تِسْعًا قُلْتُ مَتَى يَكُونُ ذَلِكَ قَالَ بَعْدَ الْقَائِمِ ع قُلْتُ وَ كَمْ يَقُومُ قُلْتُ وَ كَمْ يَقُومُ الْقَائِمُ فِي عَالَمِهِ قَالَ تِسْعَ عَشْرَةَ سَنَةً ثُمَّ يَخْرُجُ الْمُنتَصِرُ فَيَطْلُبُ بِدَمِ الْحُسَيْنِ ع وَ دِمَاءِ أَصْحَابِهِ فَيَقْتُلُ وَ يَسْبِي حَتَّى يَخْرُجَ السَّفَاحُ (الغيبة للطوسي، كتاب الغيبة للحجة، النص، ص: ۴۷۹)

ترجمه: فضل بن شاذان از حسن بن محبوب از عمرو بن ابی مقدم از جابر جعفی چنین نقل می‌کند: از ابو جعفر امام محمد باقر علیه السلام شنیدم که فرمود: «به خدا سوگند مردی از ما اهل بیت علیهم السلام سبیدو نه سال حکومت میکند.» گفتیم: آن چه هنگام خواهد بود؟ فرمود: بعد از قائم عایه السلام. گفتیم قام چه

مقدار حکومت خواهد کرد؟ فرمود: نوزده سال، سپس منتصر به خونخواهی حسین علیه السلام قیام می کند و میکشد و به بند می کشد تا آن که سفاح قیام کند.

ناظم العقیلی: ... ثابت شده است که حکومت و جانشینی بعد از امام مهدی علیه السلام در ذریه ی ایشان مهدیین دوازده گانه خواهد بود پس ناچار فردی که ۳۰۹ سال حکومت خواهد کرد یکی از مهدیین از ذریه امام مهدی علیه السلام خواهد بود.

نقد

الف) آن طور که در روایت آمده است مردی از اهل بیت که بعد از امام زمان حکومت می کند بعد از رجعتش هست.

ب) در روایتی به صرات بیان شده است که منتصر همان امام حسین علیه السلام است.

نتیجه گیری

در روایات فراوانی در خصوص رجعت امام حسین علیه السلام در زمان حضور امام زمان علیه السلام داریم که بعد از ایشان حکومت خواهند کرد. پس این روایت به رجعت اشاره دارد.

روایت سی و سوم

عن ابی الحسن علیه السلام قال: کانی برایات من مصر مقبلات خضر مصبغات حتی تاتی الشامات فتهدی الی ابن صاحب الوصیات. (ارشاد، شیخ مفید، ص ۳۶۷)

ترجمه: فضل بن شاذان از معمر بن خلاد از ابو الحسن امام موسی کاظم علیه السلام روایت میکند که فرمود: گویا پرچم های سبز رنگی می بینم که از مصر برافراشته شده تا به شامات برسد تا به سوی فرزند صاحب وصیت ها هدایت شود.

ناظم العقیلی: ... صاحب وصیت ها امام مهدی علیه السلام است پس معنی عبارت «فرزند صاحب وصیتها» فرزند امام مهدی علیه السلام است و او همان کسی است که پرچم ها از مصر به سوی این فرزند هدایت می شوند یعنی با ایشان بیعت می کنند و به اطاعت ایشان در می آیند.

نقد

الف) در این روایت نه سخن از مهدیین و نه امامت آنها شده است.

ب) در این روایت ذکر نشده که صاحب وصیت‌ها چه کسی است و نه ذکر شده که علت دادن پرچم به پسر آن امامت است یا چیز دیگر.

ج) اشاره‌ای نشده کسی که پرچم‌ها را به آن می‌دهند چه جایگاهی دارد.

نتیجه‌گیری

با توجه به موارد ذکر شده موضوع مهدیین از این روایت در نمی‌آید.

روایت سی و چهارم

قصه الجزیره الخضراء وهی الجزیره التی یعیش فیها اولاد الامام المهدی علیه السلام و شیعتهمم و خبر هذه الجزیره طویل قد رواه واعتبروا عده علما وهذه القصه تثبت الذریه للامام المهدی علیه السلام فی فتره الغیبه الکبری، و ان لهم مدینه بل مدن عدیده (بحار الانوار، ج ۵، ص ۲۶۹)

ترجمه: قصه‌ی جزیره خضراء جزیره‌ای که فرزندان امام مهدی علیه السلام و شیعیان ایشان در آن زندگی می‌کنند و داستان این جزیره طولانی است که علمای متعددی آن را روایت کرده‌اند و این قصه، نیز ذریه برای امام مهدی علیه السلام را در غیبت کبری ثابت می‌کند و این که آنان دارای شهرها و شهرهای متعدد هستند.

ناظم العقیلی: سید بن طاووس، محقق اردبیلی، میر محمد لوحی معاصر علامه مجلسی، شیخ اسدالله کاظمینی، شهید ثالث قاضی نورالله و میرزای نوری در نجم الثاقب این قصه را تایید کردند.

نقد

الف) اتباع احمد اسماعیل جهت صحیح دانستن این داستان از نقل قول علما کمک می‌گیرند در صورتی که نقل علما دلیل درستی آن نیست و بسیاری از علما بعد از نقل داستان تأیید آن را مبهم قرار دادند.

ب) آیا احمد اسماعیل در خضراء است یا در بصره!!

ج) این مورد اصلا روایت نیست بلکه‌ی داستان است.

نتیجه‌گیری

همانگونه که تاکنون بررسی شد از این روایت هم امامت مهدیین در نمی‌آید. بخصوص آنکه علما با نقل داستان صحت آن را تأیید نکرده‌اند. و همین علما در کتاب اعتقادی خویش مساله مهدیین و فرزندی امام زمان علیه السلام را عنوان نکردند.

روایت سی و پنجم

قال ابو جعفر محمد بن علی الباقر عن قیام القائم علیه السلام بین الرکن و المقام.... عن مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ أَلَا فَمَنْ حَاجَّنِي فِي كِتَابِ اللَّهِ فَأَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِكِتَابِ اللَّهِ أَلَا وَمَنْ حَاجَّنِي فِي سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ فَأَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ص فَأَنْشُدُ اللَّهَ مَنْ سَمِعَ كَلَامِي الْيَوْمَ لَمَّا بَلَغَ الشَّاهِدُ مِنْكُمْ الْغَائِبَ وَ أَسْأَلُكُمْ بِحَقِّ اللَّهِ وَ حَقِّ رَسُولِهِ ص وَ بِحَقِّي فَإِنَّ لِي عَلَيْكُمْ حَقَّ الْقُرْبَى مِنْ رَسُولِ اللَّهِ إِلَّا أَعْنَتُمُونَا وَ مَنَعْتُمُونَا مِمَّنْ يَظْلِمُنَا فَقَدْ أَخْفَنَا وَ ظَلَمْنَا وَ طَرَدْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَ أَبْنَائِنَا وَ بُعِيَ عَلَيْنَا وَ دُفِعْنَا عَنْ حَقِّنَا وَ افْتَرَى أَهْلُ الْبَاطِلِ عَلَيْنَا فَاللَّهُ اللَّهُ فَيِنَا لَا تَخْذُلُونَا وَ انصُرُونَا يُنصُرْكُمْ اللَّهُ تَعَالَى (الغيبة للنعماني؛ النص؛ ص ۲۸۱)

ترجمه: از ابو جعفر محمد بن علی باقر علیه السلام نقل میکند که در مورد قیام قائم علیه السلام بین رکن و مقام از قول حضرت قائم فرمودند: ... آگاه باشید هر کس در مورد کتاب خدا با من احتجاج کند من نزدیک ترین مردم به خدا هستم و هر کس در مورد سنت رسول الله با من احتجاج کند من اولی ترین مردم به سنت رسول الله هستم... پس ما را سبک شمرده اند و به ما ستم روا داشته اند و ما را از دیارمان و فرزندانمان رانده اند.... پس خدا را خدا را در حق ما، ما را تنها نگذارید و ما را یاری کنید تا خدا شما را یاری کند.

ناظم العقیلی: ... پس هر کس در سخن حضرت (ما را از دیارمان و فرزندانمان رانده اند) و قبل و بعد آن تأمل کند در می یابد که امام مهدی در مورد خودش سخن می گوید.... پس از سخن امام مهدی علیه السلام مقصود حضرت فرزندان و ذریه ایشان است.

(الف) باز هم اشاره ای به امامت فرزندان امام مهدی علیه السلام یا تعداد آنها که ۱۲ نفر هست و اولین آنها احمد بصری است نشده است.

(ب) در این روایت به صیغه جمع سخن گفته شده و وقتی این گونه باشد مراد یک فرد فی نفسه نیست.
(ج) قسمتی که امام میفرماید پدرنا و ابنائنا مراد فقط خودشان نیست، بلکه مراد این است که از اهل بیت و بنی هاشم افرادی بودند که خود و فرزندانشان را آواره کردید.

نتیجه گیری

این روایت دلالتی بر ذریت احمد اسماعیل از امام زمان علیه السلام ندارد و اساساً این روایت اثبات نسل برای امام زمان علیه السلام هم نمی کند.

روایت سی و ششم

سليم بن قيس هلالی، عن سلمان الفارسی فی حدیث طویل، عن رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم: .... فقال رسول الله ﷺ: اخی علی افضل امتی و حمزه و جعفر هذان افضل امتی بعد علی و بعدک و بعد ابنی و سبطی الحسن و الحسین و بعد الاوصیاء من ولد ابنی هذا و اشار رسول الله بیده الحسین عليه السلام منهم المهدی. والذ قبله افضل منه، الول خیر من الاخر؛ لانه امامه و الاخر وصی الاول. انا اهل بیت اختار الله لنا الاخره علی الدنيا.... (کتاب سلیم بن قیس، تحقیق محمد باقر انصاری، ص ۱۳۲-۱۳۴)

ترجمه: سلیم بن قیس هلالی از سلمان فارسی در حدیثی طولانی از رسول الله نقل می کند که فرمودند: برادرم علی فاضل ترین امت من است و حمزه و جعفر فاضل ترین امتم بعد از علی عليه السلام و بعد از تو و بعد از فرزندانم حسن و حسین و بعد از اوصیاء از این فرزندانم (پیامبر با دست خویش به حسین اشاره کرد) هستند؛ که مهدی از آنان است و کسی که قبل از اوست؛ بهتر از اوست اولی بهتر از آخری است؛ زیرا امام او است و آخری وصی اولی است. ما اهل بیته هستیم که خداوند برای ما آخرت را بر دنیا اختیار نمود....

ناظم العقیلی: در این حدیث پیامبر ﷺ می فرمایند که مهدی از اوصیاء از ذریه ی حسین عليه السلام است و مهدی مذکور نمی تواند امام دوازدهم باشد، زیرا پیامبر فرمودند و کسی که قبل از اوست بهتر از اوست و این در ظاهر به این معنی است که پدر امام مهدی برتر از اوست و این برخلاف روایات است... پس ناگزیر آن مهدی که پدرش از او برتر است باید یکی از مهدیین دوازده گانه از ذریه ی امام مهدی باشد و بر مهدی اول (احمد) قابل انطباق است...

نقد

الف) حدیث تقطیع شده و در قسمت های حذف شده به صراحت بر نص و حصر ۱۲ امام تا روز قیامت سخن گفته شده است.

ب) در این روایت صراحتاً علت این افضلیت بیان شده است که امام قبل از امام بعد افضل است زیرا او امام است و دیگری وصی اوست.

نتیجه گیری

اگر روایت را به طور کامل بررسی کنیم نه تنها امامت احمد اسماعیل و فرزند او برای امام زمان عليه السلام اثبات نمی شود بلکه حصر بر ۱۲ امام تا روز قیامت مسجل می شود.

روایت سی و هفتم

ثُمَّ صَرَبَ بِيَدِهِ عَلَى الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ: يَا سَلْمَانَ، مَهْدِي أُمَّتِي الَّذِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جَوْرًا وَظُلْمًا مِنْ وُلْدِ هَذَا. إِمَامٌ بِنُ إِمَامٍ، عَالِمٌ بِنُ عَالِمٍ، وَصِيٌّ بِنُ وَصِيٍّ، أَبُوهُ الَّذِي يَلِيهِ إِمَامٌ وَصِيٌّ عَالِمٌ. قَالَ: قُلْتُ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ، الْمَهْدِيُّ أَفْضَلُ أَمْ أَبُوهُ قَالَ: أَبُوهُ أَفْضَلُ مِنْهُ. لِلأَوَّلِ مِثْلُ أُجُورِهِمْ كُلِّهِمْ لِأَنَّ اللَّهَ هَدَاهُمْ.... (كتاب سليم بن قيس الهلالي؛ ج ۲؛ ص ۹۱۰)

ترجمه: سلیم بن قیس هلالی از سلمان محمدی از رسول الله ﷺ در حدیثی طولانی نقل می‌کند که... حضرت با دست خویش به پشت حسین علیه السلام زدند و فرمودند: ای سلمان مهدی امتم که زمین را پر از عدل و قسط میکند بعد از اینکه پر از ظلم و ستم گشته از فرزند این است امام فرزند امام، عالم فرزند عالم، وصی فرزند وصی، پدرش کسی است که پس از او است امام وصی عالم. عرض کردم: ای پیامبر خدا، مهدی برتر است یا پدرش؟ فرمود پدرش برتر از اوست...

ناظم العقیلی: در این حدیث، نیز مقصود از مهدی امام محمد حجت بن الحسن علیه السلام نیست زیرا پیامبر فرمودند پدرش کسی است که پس از او است امام وصی عالم. طبیعتاً پدری یافت نمی‌شود که در وجود پس از پدرش باشد پس تنها حالت ممکن آن است که پدرش در امر ظهور پس از وی باشد. همان طور که در مورد امام مهدی علیه السلام و وصی اش احمد این گونه است.

نقد

الف) واضح است که در این روایت تنها و تنها مقصود امام مهدی علیه السلام هست.

ب) مقامات اهل بیت علیهم السلام با توجه به حیث مختلف بیان گردیده است که هیچ تعارضی باهم ندارند. از یک حیث هر امامی افضل از امام بعد است زیرا او امام است و از حیث دیگر قائم علیه السلام افضل از ائمه‌ی تسعه می‌باشد؛ زیرا موعود الهی است و از حیث دیگر تمام ائمه در فضل و منزلت یکسان می‌باشند.

نتیجه گیری

پس با توجه به حیث دوم که حضرت حجه بن الحسن علیه السلام موعود الهی هستند

روایت سی و هشتم

عن الحسن بن علی الخزاز، قال دخل بن حمزه علی ابی الحسن الرضا علیه السلام فقال له: انت امام؟ قال: نعم، فقال له: انی سمعت جدک جعفر بن محمد علیهما السلام یقول: لا یكون الامام الا وله عقب. فقال انسیت

یا شیخ او تناسبت؟ لیس هکذا قال جعفر علیه السلام انما قال جعفر علیه السلام لا یكون الامام الا و له عقب الا الامام الذی یرج علیہ الحسین بن علی علیہم السلام فانه لا عقب له، فقال له: صدقت جعلت فداک هکذا سمعن جدک یقول (غیبت، شیخ طوسی، ص ۲۲۴)

ترجمه: علی بن حمزه بر امام رضا علیه السلام وارد شد و عرض کرد: آیا شما امام هستید؟ فرمود: آری. گفت: ولی من از جد شما جعفر بن محمد علیه السلام شنیدم که فرمود: هیچ امامی نیست مگر این که فرزندی داشته باشد حضرت فرمودند: ای شیخ فراموش کرده‌ای، یا خود را به فراموشی میزنی؟ چنین نبود. جعفر علیه السلام فرمود: هیچ امامی نیست مگر اینکه فرزندی داشته باشد جز امامی که حسین بن علی علیه السلام در زمان او خروج می‌کند زیرا او فرزندی ندارد...

ناظم العقیلی: این روایت به وضوح اعلام میکند که امامی که بعد از او رجعت آغاز میشود امامی است که فرزند ندارد و ذریه‌ای برای او نیست درحالی که امام مهدی علیه السلام دارای ذریه و حجج بعد از خود است... پس این روایت کاملاً حکم می‌کند که رجعت آغاز نمی‌گردد مگر بعد از حکومت مهدیین دوازده‌گانه از ذریه‌ی امام مهدی علیه السلام که به عنوان ائمه بعد از پدرشان توصیف شده‌اند.

نقد

الف) اشتباهی که ناظم در این روایت کرده این است که عقب را به معنای فرزند گرفته است در صورتی که در کتب لغت لزوماً به این معنا نیست.

ب) عقب در این روایت با توجه به روایات دیگر به این معناست که امام فرزندی ندارند که خلیفه‌ی ایشان بشود.

نتیجه گیری

ناظم باز هم اشتباه معنا کرده است چون لا عقب له یعنی فرزندی ندارد که خلیفه و وصی باشد و این کاملاً موافقت دارد با روایات متواتر دیگر ما درباره آخرین وصی بودن امام زمان علیه السلام.

روایت سی و نهم

.... وَ أَنَّهُ لَمَّا عُرِجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ أَدْنَى جَبْرِئِيلَ مَثْنَى مَثْنَى وَأَقَامَ مَثْنَى مَثْنَى ثُمَّ قَالَ تَقَدَّمْ يَا مُحَمَّدُ فَقُلْتُ يَا جَبْرِئِيلَ أَتَقَدَّمُ عَلَيْكَ فَقَالَ نَعَمْ لِأَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى اسْمُهُ فَضَّلَ أَنْبِيَاءَهُ عَلَى مَلَائِكَتِهِ أَجْمَعِينَ وَ فَضَّلَكَ خَاصَّةً فَتَقَدَّمْتُ وَ صَلَّيْتُ بِهِمْ وَ لَا فَخْرَ فَلَمَّا انْتَهَيْنَا إِلَى حُجْبِ النُّورِ.... وَ لَأَمْلِكُنَّهُ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبَهَا وَ

لَأَسْحَرَنَّ لَهُ الرِّيحَ وَ لَأُدْلِنَنَّ لَهُ الرِّقَابَ الصَّعَابَ وَ لَأَرْقِيَنَّ فِي الْأَسْبَابِ وَ لَأَنْصُرَنَّهُ بِجُنْدِي وَ لَأُمِدَّنَّهُ بِمَلَائِكَتِي
 حَتَّى يَغْلِبَنَ دَعْوَتِي وَ يَجْمَعَ الْخَلْقَ عَلَى تَوْحِيدِي ثُمَّ لَأُدِيمَنَّ مُلْكَهُ وَ لَأُدَاوِلَنَّ الْأَيَّامَ بَيْنَ أَوْلِيَائِي إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَامَةِ (كمال الدين، ج ۱، ص ۲۵۶)

ترجمه: رسول الله در حدیثی طولانی فرمودند:.. زمانی که جبرئیل مرا به آسمان برد اذان گفت به صورت
 دو به دو و اقامه گفت به صورت دو به دو... گفتم ای پروردگار من اوصیای من چه کسانی هستند؟ ندا آمد:
 ای محمد، نام اوصیای تو بر ساق عر نوشته شده پس من در پیشگاه پروردگارم به ساق عرش نظر کردم
 سپس دوازده نور دیدم در هر نور با خط سبز رنگی نام هر یک از اوصیای من نوشته شده بود اول آنان علی
 بن ابی طالب و آخرشان مهدی امتم بود.....وزمین را از دشمنان خود به وسیلهی آخرین آنها پاک
 می‌کنم..... سپس حکومتش را ادامه می‌دهم و ایام را بین اولیایم تا روز قیامت به گردش در می‌آورم.

ناظم العقیلی: ...سپس حکومتش را ادامه می‌دهم و ایام را بین اولیایم تا روز قیامت به گردش در میارم از ذریه‌ی
 ایشان تا روز قیامت ادامه دارد...پس اولیای الهی بعد از حجت بن الحسن علیه السلام مهدیین دوازده گانه از ذریه‌ی ایشان
 می‌باشند.

نقد

الف) این روایت در رد احمد اسماعیل و اثبات تشیع است خداوند می‌فرماید: اوصیای تو کسانی هستند که
 نامشان بر ساق عرش من نوشته شده است.

ب) با توجه به روایات متواتر ایام را بین اولیایم تا روز قیامت به گردش می‌آورم اشاره به حکومت اهل بیت
 علیهم السلام در زمان رجعت دارد.

ج) در این روایت به صراحت اشاره به ۱۲ ائمه علیهم السلام که اولینشان امیر المومنین علیه السلام و آخرینشان
 مهدی علیه السلام است اشاره می‌کند.

نتیجه گیری

در این روایت هم به مهدیین و امامت آنها هیچ اشاره که نشده به صراحت گفته آخرین وصی امام مهدی علیه السلام
 است.

روایت چهارم

ناظم العقیلی: روایات بسیاری هستند که دارای سند صحیح می‌باشند و بر وجود اوصیای بعد از رسول الله ﷺ دوازده امام و وصی از ذریه‌ی علی بن ابی‌طالب علیه السلام و فاطمه علیها السلام دلالت می‌کنند به عبارت دیگر تعداد این امامان با احتساب امام علی علیه السلام به سیزده امام و وصی می‌رسند... مهدی اول از ذریه‌ی امام مهدی به دلیل ویژگی‌اش در شمار پدران امامان دوازده گانه به حساب می‌آیند.

نقد

الف) ناظم العقیلی چند روایت آورده که از آن‌ها برداشت ۱۳ امام کرده است (در ادعایی گزاف می‌گوید امامشان از دوازده امام هست)

ب) این احادیث عبارتند از «اثنی عشر من ولد رسول الله» «اثنی عشر من صلب رسول الله» «اثنی عشر من ولد علی...»

ج) احمد اسماعیل در خطبه البرائه گفته است که پیامبر در شب وفات به پدران من، ائمه ۱۲ گانه و به من و به فرزندان دوازده گانه ام وصیت کرده است!!! پس پیامبر در حدیث شب وفات به ۱۳ مهدی وصیت کرده !!!

د) در روایات مورد استفاده ناظم العقیلی از قاعده تغلیب استفاده شده است (تغلیب: یعنی غلبه و اکثریت، چون یازده تن از امامان از فرزندان رسول خدا هستند و در موارد متعدد اشاره کرده بودند که ائمه ۱۲ نفر هستند امکان دارد که در چند روایت محدود فرموده باشند دوازده تن از فرزندان رسول خدا)

نتیجه گیری

روایاتی که ناظم در شماره چهارم آورده است با توجه به تواتر روایات ۱۲ امام قابل استناد نیست و در این روایات از قاعده تغلیب استفاده شده است.

سخن آخر

بررسی مختصر ۴۰ روایت به قول ناظم به اتمام رسید و در هیچکدام از این روایات به تعداد مهدیین و امامت و فرزندی امام زمان علیه السلام اشاره ندارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ